

Slovenska zveza na Švedskem

ISSN 1651-8292

Informativno
GLASILO

INFORMATIONSBLADET

Jesen/Hösten 2006

Št./Nr 16 Letnik/Årgång 5

Slovenska riksförbundet i Sverige

I
N
F
O
R
M
A
T
I
O
N
S
B
L
A
D
E
T

*Informativno
GLASILO*

Informativno GLASILO / INFORMATIONSBLADET

Št. / Nr 16 Letnik / Årgång 5

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem / Slovenska riksförbundet i Sverige

Naslovna slika / Uppslagsfoto: SLOVENSKI DOM, Göteborg **Fotografijo poslala: Marjana Ratajc**

VSEBINA	-	INNEHÅLL
Uvodna beseda	3	Inledningsord
Slovenska zveza	4	Slovenska riksförbundet
Društva	6	Föreningar
Reportaže	31	Reportage
Vaša pisma	51	Era brev
Novice	53	Nyheter
Naslovi	60	Adresser

Glavni in odgovorni urednik/izdajatelj — Huvudredaktör/Ansvarig utgivare:
Avguština Budja

Člana redakcije - Redaktionsmedlemmar
Jožef Ficko / Ciril M. Stopar *Tehnični urednik/Tekniker:* **Zvonko Bencek**

Naslov uredništva:

Avguština Budja
Hantverkargatan 50
261 52 LANDSKRONA,
Tel. 0418– 269 26

Elektronska pošta:

budja@bredband.net

**Vaše prispevke pošljite na enega naslovov zgoraj – poštni ali e-naslov
do 10. novembra 2006**

***Vi behöver era bidrag till Informationsbladet
senast den 10 november 2006***

Ste pogrešali vaš časopis?

Tokrat se je izid 16. številke **INFORMATIVNEGA GLASILA** zgodil z neljubo zamudo vsaj za 3 tedne. Vzrokov je več – nekaj so/ste zamujali dopisniki, nekaj so bili vmes dopusti in še kaj. Spoštovane bralce prosimo za razumevanje. V prihodnje bodite pozorni na zadnji rok za oddajo rokopisov, kajti uredniško delo in vse dokaj obširne tehnične naloge pri izdajanju časopisa terjajo svoj čas.

Državne in lokalne volitve na Švedskem

Volitve so mimo. Švedsko politiko bodo skozi naslednji mandatni čas v koaliciji vodile meščanske stranke in nam vsem tako krojile usodo. Doslej še koalicija ni formirala vlade, to naj bi bilo gotovo tja do sredine oktobra. Zanimivo bo spremljati vse novosti, ki jih bodo meščanske stranke gotovo izvedle ali jih vsaj poskušale.

Lokalne volitve v Sloveniji

V Sloveniji pa se v drugi polovici meseca oktobra pripravljajo na lokalne volitve. Tudi mnogi Slovenci po svetu imajo pravico do volitev v Sloveniji. Pomembno je, da to demokratično pravico zares tudi izkoristimo, kajti demokracija ni nekaj samo-po-sebi-umevnega, kar naprej jo je potrebno vzdrževati in biti osveščen.

V uredništvu se še v naprej priporočamo za vaše sodelovanje in vam želimo prijetno jesen.

Augustina Budja, urednica

Slovenska zveza na Švedskem

slovenska.riksforbundet@telia.com

Predsednik ima besedo...

V Slovenski zvezi smo takoj po dopustih začeli z delom, saj smo skupaj s Slovenijo v Olofströmu konec avgusta organizirali Srečanje starejših Slovencev v Barnakälla pri Bromöli. To srečanje dobiva zmeraj bolj na svojem glasu, saj je bilo letos vabilo tudi na internetu, na novi domači strani Slovenske zveze, ki smo jo objavili s pomočjo Roberta Popotnika (www.slovenien.nu). Ta stran je šele v izdelavi in ima še precej napak toda, jih bomo sčasoma odpravili.

Dopusti so minili, čeprav je precej rojakov že v pokoju v Sloveniji, kajti zdaj so največje vročine za nami in je vreme bolj naklonjeno tistim, ki se boljše počutijo, ko je malce oblačno, takrat so tegobe, s katerimi se srečujemo v poznih letih življenja, lažje. V mesecu avgustu pa smo na Švedskem pobirali jurčke in lisičke, kar cele vrečke smo dan za dnevno nosili domov. Temu je botrovalo deževno avgustovsko vreme, ko nas je narava tako bogato obdarovala.

14. oktobra bo v Göteborgu Slovensko kulturno srečanje, Slovenska zveza se skupno z SKD France Prešeren že zdaj pripravlja na ta pomembni dogodek. Tudi v društvih že načrtujejo obisk v Göteborg z majhnimi avtobusi, kombiji ali osebnimi avtomobili. To bo že tretje srečanje Slovencev v novem tisočletju, oziroma devetnajsto po vrsti od začetka. Prvi slovenski festival je bil menda leta 1975 v Jönköpingu, tega se ne spominjam, ker sem se na Švedsko preselil šele jeseni tega leta.

V Olofströmu nadaljujemo v septembru s slovensko šolo za otroke, prav tako z likovno sekcijo. Aktivno so svoje sekcije začeli tudi v Malmöju in tudi v ostalih slovenskih društvih.

Naše bralce vabimo, da se udeležijo 19. Slovenskega kulturnega srečanja 2006 v Göteborgu.

SLOVENSKA ZVEZA NA INTERNETU

<http://www.slovenien.nu/> - länk: Slovenska riksförbundet

Ko odprete to domačo stran, potem poiščite: Slovenska riksförbundet.

Z Robertom Popotnikom iz Malmöja, ki ureja te strani, smo se dogovorili, da nam bo na njegovi strani odprl internetsko domačo stran Slovenske zveze. Vsak začetek je težak, toda bil je že čas, da tudi mi odpremo svojo domačo stran in Robert nam bo z veseljem pri tem pomagal. Bili smo veseli, ko je objavil vabilo za Srečanje starejših Slovencev tudi na internetu v slovenskem jeziku.

Oglejte si tudi informacije o Sloveniji, kajti to so zelo zanimive strani, ki jih Robert Popotnik z veseljem ureja. Objavljamo v švedskem jeziku, tako da bodo te strani dostopne tudi švedskim obiskovalcem in jim bo na ta način odprt pogled na Slovenijo, ker bodo lahko dobili veliko informacij v besedi in sliki.

Program dela Slov. zveze 2006

- o 14.oktobra, 19. Slovensko kulturno srečanje v Göteborgu,
- o November, konferenca in sestanek UO Slovenske zveze.
- o Med letom, prireditve v slovenskih društvih.

V A B I L O

Vabimo vas na 19. Slovensko kulturno srečanje
v Gamlestaden Medborgarhus v Göteborgu,
naslov: Brahevägen 11
dne 14. oktobra 06
začetek ob 18.00 uri.

Organizator:

Slovenska zveza na Švedskem
SKD France Prešeren, Göteborg

Sofinancer:

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Srečno in dobrodošli!

Srečanje starejših Slovencev in piknik v Barnakälla

Letos nam je skoraj cel avgust padal dež, toda zadnjo v soboto v avgustu smo pričakovali lepo vreme, kajti takrat smo organizirali Srečanje starejših Slovencev in tradicionalni slovenski piknik. V Barnakälla kjer smo se srečali pa lastniki kar naprej gradijo. Letos so začeli z gradnjo posebne kapele za poroke, ki bo na griču okoli 150 metrov od zabavišnega prostora. Mišljeno je, da bi bile tam svečane poroke, nato bi se gosti veselili, zvečer pa bi se kopali v okroglih toplih SPA bazenčkih, ki so na prostem, nato pa bi po veselici prespali v rdeči hiši, v pravem vaškem švedskem okolju.

No mi smo se malce bali dežja in smo naročili, da nam pripravijo veliki šotor za veselice in smo kar noter postavili mize in stolice. Organizator srečanja sta bila Slovenska zveza in KD Slovenija iz Olofströma. Že pred napovedano uro so se začeli zbirati prvi gosti in kaj kmalu nas je bilo več in več in ljudje so se zbirali v gručah in se pogovarjali med seboj o doživetjih na dopustih in o vremenu. Veseli smo bili, ko je prišla tudi iz Planike v Malmöju večja skupina ljudi. Nekateri so že začeli spraševati, kdaj bodo specialitete na žaru gotove. Toda še prej smo jih povabili na kviz, kjer so morali odgovoriti na dvanajst vprašanj, ki so se nanašala večinoma na Slovenijo in nekaj vprašanj je bilo tudi o pokrajini Halland. Nato smo najboljšim razdelili pet priložnostnih nagrad.

Zatem sta zaigrala na harmoniko Viktor in Libero. Če je na veselici prisoten poznani Viktor Semprimožnik, tam vsi pojejo in vriskajo od veselja. Libero pa nam vedno predstavi stare primorske viže. Kasneje se nam je tudi pridružil harmonikaš iz Malmöja, tako da smo imeli kar tri godce in nam je bilo zelo lepo.

Malce nam je vmes tudi porosilo, toda kasneje popoldne smo tudi balinali, ker Slovenci iz olofströmskega društva se ne moremo srečati brez da bi balinali. Nekateri so se odpravili v gozd, ki se razprostira vse okoli jezera in nazaj so se vrnili veseli, kajti našli so veliko gob, ki so jih nekateri poskušali speči na žaru, kot posebno poslastico.

Ko je padel mrak in so prišli komarji smo se poslavljali, bili smo veseli, da nas je bilo toliko in da so prišli iz tako oddaljenih krajev. Torej srečanje bomo morali ponoviti tudi naslednje leto.

Piril Marjan Štopar

DRUŠTVA

FÖRENINGAR

KULTURNO DRUŠTVO SLOVENIJA

Olofström

E-mail: slovenija.olofstrom@telia.com

BALINARSKI TURNIR V OLOFSTRÖMU

Pred leti smo obiskovali balinarske turnirje v Halmstadu, kjer smo se precej dobro počutili. Tja je potovalo zmeraj okoli 12-15 članov, kajti balinarski interes v olofströmskem društvu je iz leta v leto naraščal. Obenem pa smo preživeli 2-3 dni z našimi prijatelji iz Halmstada. Nato je SD Ivan Cankar prodal svojo hiško pri morju in izletov je bilo naenkrat konec. Med tem časom pa so v Olofströmu nasproti mestne hiše zgradili veliko balinarsko igrišče, ki meri 30 x 25 m. Naše prošnje so bile končno uslišane, upokojenci so prevzeli varstvo »balinoplaca«, zgradili železno ograjo in dali okoli igrališča priložne klopi, to leto pa so še dogradili pokrit oder za nastope.

Mi smo izrabili takšno priložnost in razdelili balinarski turnir na dva dela:

Društveni turnir z veselico v društvenih prostorih v sredini meseca maja ter piknik za starejše Slovence v Barnakälli konec avgusta. Ta razdelitev nam je zelo uspela, saj smo namesto enega pridobili dva slovenska dogodka. Od začetka sva balinala skoraj sama z bratom Jožetom, potem nas je bilo v Halmstadu okoli 6 balinarjev, danes pa je v sekciji okoli dvajset balinarjev. Z preselitvijo v Slovenijo smo tudi izgubili 2 dobra balinarja, Ludvika in Dragico.

V maju so se turnirja udeležile 4 naše ekipe, to pomeni šestnajst aktivnih balinarjev. Turnir je začel ob dveh popoldne in do petih zvečer smo odigrali šest tekem. Zmagovalci so nato igrali dve tekme v finalu, poraženci pa so se borili za tretje mesto. Ob sedmih zvečer smo bili precej utrujeni in lačni, tako da sta se obe boljše ekipe razšle po težki borbi neodločeno.

Kajti kuharice so nas poklicale v društvene prostore na večerjo, ki so oddaljeni okoli kilometer od balinarskega igrališča. Lačni in trudni od »težkega dela« smo se lotili okusne večerje, ki jo je pripravil nov komite za hrano na prireditvah. Novi recepti, nove kuharice, hrana je bila okusna in dobra.

Nato nam je tudi Libero izvedel svoj primorski program na harmoniki, zaigral pa je tudi kakšno gorenjsko in štajersko. Mi smo z veseljem zapeli in bili veseli, da smo bili spet skupaj

PIKNIK IN BALINANJE V KALLINGE

V sredini junija smo spet našli skupaj. Nekateri so bili prvič med nami in so bili zelo zadovoljni. Balinanje je bilo na programu od prihoda pa do pozne noči. Seveda smo se veliko pogovarjali med seboj, pogovori so bili prav intenzivni na kosilu, ki so ga pripravili naši peki na žaru. Manjkal nam je samo godec Libero, ki pa je bil na poroki svojega vnuka. Toda slovenska glasba je vseeno odmevala po vrtu, kajti sosedi so že naučeni na te slovenske piknike, saj jih imamo že deveto leto. Jože Stopar je iz Izole prinesel tablo za štetje točk, ki so jo podarili igralci balinarskega društva Delfin v Izoli. Tega smo bili zelo veseli in smo se ob tabli slikali ter jim poslali, sliko z društveno zahvalo.

Proslavitev praznika Slovenske države

V juniju smo tudi praznovali 15- obletnico slovenske države v mestecu Kallinge. Na fotografiji brata Stopar.

PLAN DELA V LETU 2006

- 14. oktobra, Slovensko srečanje v Göteborgu, izlet z avtobusom.
- 21. oktobra, Vinska trgatev 06 in likovna razstava.
- 29. oktobra, slov. sv. maša ob 11.00 uri v Olofströmu, v Nybru ob 16.30.
- 16. decembra sv. Miklavž za otroke in praznovanje božičnih praznikov.
- 31. decembra, sv. maša v Olofströmu ob 11.00 uri. V Nybru bo ob 16.30.
- jesenski krožki likovne sekcije in razstave.
- Nadaljevalni krožek slovenskega jezika za otroke bo vsako drugo nedeljo, ob 14.00 od 3. septembra naprej.
- Društveni prostori bodo odprti, ko bo likovna sekcija imela krožek, to je v nedeljah od 16.00 ure naprej.

TARTINIKVARTETTEN FRÅN SLOVENIEN I OLOFSTRÖM

Johnny Isaksson, sekretar za kulturo občine Olofström je poslal naslednje sporočilo:

INBJUDAN TILL KONSERT

Torsdag 5 oktober Folkets Hus kl 19.00

Tartinikvartetten är en av de mest framstående kammar- ensemblerna i dagens Slovenien. Den bildades 1983 och består av stämledarna i Sloveniens Filharmoniska Orkester. Ensemblen gästar nu Sverige inom ramen för Rikskonserters pågående utbytesprojekt "Musical links 2005-2007" med

Slovenien, Montenegro, Kroatien, Makedonien, Bosnien och Hercegovina och Serbien. Kvartetten spelar både klassisk och modern slovensk repertoar.

På turnéprogrammet står Beethovens sena kvartett op. 131, Debussys stråkkvartett och den slovenske tonsättaren Marijan Lipovšek.

Entré: 100 kr, medlemmar 70 kr, skolungdomar: fri entré. Vi erbjuder era medlemmar att gå för Kammarmusikföreningens medlemspris = 70 kr.

Arr. Olofströms Kammarmusikförening, KulturFritid, Musik i Blekinge och Rikskonsserter
Johnny Isaksson, kultursekreterare, Olofströms kommun

VABILO NA KONCERT TARTINI KVARTETA

V četrtek 5. oktobra ob 19.00 uri v Folkets hus v Olofströmu. Vstopnina bo 70 kr na člana, kot nam je obljubil sekretar za kulturo Johnny Isaksson.

Vabljeni v čimvečjem številu!

*Ciril
M.
Stopar*

Nove kuharice v društvu

Zdaj pa večerjo, prosim...

Utrujeni po balinanju, zbrani v krogu...

Naš Libero Markežič s harmoniko...

Balinarji v akciji... vse generacije

UO KD Slovenija, Olofström

Novice iz Planike

»Sreča je opoteča«, pravi slovenski pregovor. Da je to res, dokazuje letošnji 10. junij, dan, ki smo ga določili za naš vsakoletni piknik na prostem. Obe soboti, tista pred in tista po pikniku, sta bili namreč hladni in deževni, na ta dan pa se je Bulltofta, tako se imenuje prireditveni prostor, kopala v soncu, ki je grelo kakšnih 80 gostov, kateri so si lahko po mili volji privoščili dobrote s Francovega žara. Sicer pa smo se letos, po slabih izkušnjah iz preteklosti, bolje pripravili; kupili smo namreč šotor, za vsak primer bi lahko rekli, katerega pa tokrat nismo rabili. Če ga ne bi imeli, bi deževalo....

V Planiki je društveni piknik tudi nekakšna prelomnica, ko pred dopusti zapremo klubske prostore in ocenimo delo v prvem polletju. Letos je šlo vse kot po maslu, če bo tako tudi vnaprej, se nam prihodnosti ni bati.

Kaj nas čaka v drugi polovici leta? Društvene prostore smo odprli 25. avgusta. Proti koncu avgusta je pričel vaditi pevski zbor Planika. Le ta je pred kakšnim mesecem posnel svojo prvo ploščo, katero bo promoviral na letošnjem Martinovanju. Sredi septembra bomo pričeli tudi z vsemi jezikovnimi tečaji: ob ponedeljkih angleški, vsak četrtek italijanski, ob petkih pa bo v Planiki dišalo, saj bodo na delu naši pridni kuharji in kuharice. Naj dodam še to, da bo vsak torek mogoče slišati tudi pesem, ob torkih namreč vadi pevski zbor. Prvo skupno večerjo načrtujemo 27. oktobra, Martinovanje 10. novembra, druga večerja 24. novembra, dedek Mraz in Lucija 10. decembra, od leta 2006 pa se bomo dostojno poslovili ter novo, 2007 pričakali na silvestrovanju, 31. decembra.

14. oktobra smo namenjeni v Göteborg, kjer bo tega dne Slovensko srečanje. Pri kulturnem programu bo sodeloval naš pevski zbor, po potrebi pa bomo organizirali tudi skupinski prevoz. Vožnja bi bila prijetnejša in cenejša če bi se uspeli dogovoriti za skupno potovanje z Lipo in Orfeusom iz Landskrone, Slovensko - Švedskim društvom Helsingborg in društvom Ivan Cankar iz Halmstada.

Vse naštete prosimo, da se (v kolikor vam zdi predlog zanimiv) kakor hitro mogoče oglasite po telefonu ali z elektronskim pismom. 040-49 43 85 Ivanka Franseus, 040-94 26 52 Marjeta Pagon. E-mail: f.franseus@globalnet.net, do 18. septembra pa tudi na naslov: jozef.ficko@bredband.net Po tem datumu odpotuje slednji na dopust in se vrne šele 13. oktobra.

JoF

Utrinek s Planikinega piknika, 2006...

Harmonikar Andrej s priložnostnim pevskim zborom...

Koroškim zdraham ni konca: kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima... Množica razbitih slovenskih organizacij na Avstrijskem Koroškem se ne more zediniti glede dvojezične topografije: Jörg Haider in vsi protivniki izpolnitve tega člena Avstrijske državne pogodbe si manejo roke in sklicujejo na dejstvo, da se nimajo s kom pogajati. Dotok sredstev iz Republike Slovenije nemoten. Doklej še?

BODI OPTIMIST – MISLI POZITIVNO!

Jakob se je dosledno držal zgornjega slogana s katerim nas pitajo oblastniki, psihologi, politične stranke in še kdo ki nas poskuša prepričati, da imamo tudi ob smrti koga bližnjega neslutene možnosti. Treba jih je le izkoristiti.

Nekega večera se je vračal z dobrodne prireditve in po nesreči padel v nepokrit vodovodni jašek. Naslednji dan je iz bolnišnice sporočil da ga ne bo na delo, ker je pošteno odrgnjen in ima verjetno polomljena tudi rebra. Prijatelj Anton, dobro poznavajoč Jakobov neomajni optimizem ga je v bolnišnici obiskal in razvil se je naslednji razgovor.

Anton: »Dober dan Jakob, zanima me, če boš tožil komunalno podjetje - veš da sem pravnik in ti lahko pomagam.«

Jakob: »Tožil praviš? Kaj pa še. Prvi trenutek sem bil malo zlovoljen, malo so me motile tudi podgane, sedaj pa čutim le neskončno hvaležnost. Kakšna sreča, da kanal ni bil pokrit, nikoli mi ne bi uspelo splezati na svetlo.«

Utrinki s Planikinega piknika, 2006...

JoF

Präglad av musik sedan barnsben

LANDSKRONA. *Hon har spelat in fler skivor än hon kan minnas och till hösten är det dags för ännu en. Dora Tuominen, sångerska i Flashback och Spice Duo, berättar om ett liv helt i musikens tecken*

HD: 08/08-2006: Dora Tuominen under vinrankan hemma på altanen i Asmundtorp. Dora Tuominen drömde under hela barndomen om att sjunga i band. Idag är hon sångerska i Flashback och Spice Duo. FOTO: SONNY THORESEN

LANDSKRONA.— När jag står framför en fånglad publik och får den där speciella kontakten känner jag en stor kärlek, säger Dora Tuominen och ser nära på lyrisk ut där hon sitter hemma på altanen i Asmundtorp. Ovanför henne slingrar sig en vinranka, inte helt olik dem Doras mormor odlar i Slovenien, landet från vilket Doras föräldrar utvandrade i början av 60-talet.

— Pappa tiggde sig till en gris som han sålde för att få råd med biljetten till Sverige för sig och mamma. Sedan flyttade de till Landskrona som arbetskraftsinvandrare.

Kort efter flytten till Landskrona, som till viss del också var en flykt undan kommunismen som bland annat förbjöd stämsång i kyrkan, föddes dottern Dora. En dotter vars liv till stor del skulle komma att präglas av sång och musik.

Det var Doras morfar och mormor som under barndomen först väckte hennes första intresse för kör- och stämsång. Morfadern hade tidigare arbetat som kantor i kyrkan hemma i Slovenien. När han flyttade med sin dotter och svärson till Landskrona blev han kantor även där och startade då en sångförening som fick namnet Triglav.

— Kören tränade han hemma i vardagsrummet och bredvid på golvet lekte jag tillsammans med de andra barnen och kunde inte undgå att höra alla sångerna.

Vid nio års ålder gick sopranen Dora med i barnkören Valovi, Triglavs juniorkör. Ända sedan dess har hennes fritid varit fylld av sång.

— Mamma Augustina som höll i barnkören var inte nådig. Vi barn SKULLE sjunga och på helgerna var det ofta framträdanden på museet, i kyrkan, på "scenvagnen" eller tillsammans med andra föreningar. Vi spelade in flera skivor med de olika körerna och många gånger var jag solist. Totalt har jag varit med på fler skivinspelningar än jag kan komma ihåg.

Att, som idag, sjunga i band är en gammal barndomsdröm som gått i uppfyllelse för Dora. För tillfället är hon aktiv i två konstellationer. Flashback, där hon tillsammans med fem andra sjunger one-hit-wonders från 70- och 80-talet iförd fantasifulla glitterkreationer och Spice, en mer stillsam duo som planerar att spela in en skiva med eget material till hösten. — Båda banden spelar flitigt på bröllop runt om i trakten. Ofta inleder Spice Duo lite lugnare med musik till kaffet eller cocktailen och sedan tar Flashback över när det är dags för fart och dans, säger Dora Tuomainen som till vardags arbetar som it-sekreterare i primärvården Skåne.

Bandkarriären började när Dora blev presenterad för "Trio PLG" av sin kusin en kväll på Café 31 i Landskrona. De kallade upp henne på scenen och det slutade med att de sjöng stämsång tillsammans. — Därefter

fick jag provsjunga enligt alla konstens regler. De var lite taskiga för jag fick vänta i flera veckor innan de hörde av sig och berättade att de ville ha mig med, säger Dora och skrattar.

Det gick några år och bandet, som nu bytt namn till Spice, var flitigt efterfrågat. När flera i Spice blev barnlediga samtidigt bestämde sig Dora och Peter Cemjack att istället bilda Spice Duo tillsammans. Sagt och gjort. Idag har de mellan en och två spelningar i månaden och till hösten väntar skivinspelning med eget material.

— År 2001 bildade sedan Peter Cemjack och några medlemmar från Easy Beat ett nytt band med 70-talsinriktning. Jag tillfrågades om jag ville vara med och det slutade med att vi bildade bandet Flashback tillsammans.

Flashback uppträder nu flitigt i Landskrona med omnejd. Under karnevalen hade de ett bejublat framträdande i VM-tältet och snart väntar spelning för Spice Duo på ALS-dagen den 2 september.

— Spice Duo spelar mellan 12 och 14 på Maddes. Senare på kvällen blir det en privat spelning för Flashback ute på roddklubben, säger Dora och avslöjar att hon även hinner med att åka lite motorcykel på fritiden mellan spelningarna.

Malin Lindgren malin.lindgren@hd.se

KARNEVAL V LANDSKRONI IN OBISK RIBNIČANOV

V Landskroni že nekaj let organizirajo KARNEVAL, ki traja od 4 dni do enega tedna. Letos je trajal le 4 dni. Na tej obširni prireditvi nastopajo razne lokalne glasbene skupine kakor tudi skupine od drugje.

Glasbena skupina KURIOSA, Landskrona-karneval, junij/julij, 2006. Levo: Matej Bencek, keyboard

Na Krnevalu so med lokalnimi politiki v Landskroni sedeli tudi slovenski gostje iz Ribnice: Alojz Marn, župan, Darja But, odgovorna za gospodarstvo in razvoj Ribnice ter Vesna iz biroja za turizem. Na sliki: V pričakovanju povorke z županom Gösto Nilssonom na öelu, kar je vrhunec te prireditve. Foto: Olga Budja

Omenili smo že, da se občini Ribnica in Landskrona pogajata glede trajnejšega medsebojnega sodelovanja na raznih delovnih področjih. Občini se povezujeta že od leta

2000, ko sta sponzorirali videoprojekt SESTRE BUDJA z naslovom: *GLASBENI MOSTOVI* (MUSIKBROAR, 2000/01). Letos je dokončno prišlo do dogovora, ki ga bosta oba župana podpisala ob priliki Ribniškega sejma, 4. septembra letos.

Zvonko Bencek (levo) s slovenskimi gosti iz Ribnice v središču Evrope, L-a karneval, julij, 2006

Olga Budja z Sergiom Garay, direktorjem občine Landskrona

*Karnevaltåget ali karnevalska povorka z Gösto Nilssonom na čelu (v kraljevski noši).
Foto: Gusti Budja*

Sodelovanje

Najbrž je takšna oblika sodelovanja z neko slovensko občino na Švedskem edinstvena, navadno se namreč povezujejo občine s katerim od društev na Švedskem. V tem slučaju sicer je društvo, oziroma SESTRE BUDJA iz društva ORFEUM, pobudnik in posrednik, a sodelovanje se bo odvijalo med obema občinama – Landskrona in Ribnica, ne med društvom ORFEUM in občino. Področja, ki so si jih vodilni iz obeh občin zamislili, so skrbno izbrana in potrjena z obeh strani.

Slika levo: Prihod Ribniške delegacije s tedanjim predsednikom občinskega sveta Gösto Nilssonom na desni. Slika desno zgoraj: Večerja: Tedanija župana - Niklas Karlsson, Landskrona in Alojz Marn, Ribnica. Spodaj, levo: Slovenska delegacija na sprejmi večerji v hotelu Öresund. Desno: Otvoritev prireditve Landskrona-karneval, 28. junij, 2006. Foto: Bencek in Budja

Razen delegacije iz Ribnice so bili v Landskrono uradno povabljeni še gostje iz Češke, Danske, Finske, Poljske, Norveške in Nemčije. Občina Landskrona sodeluje razen z Ribnico še s šestimi občinami. Sodelovanje se vrši na področjih, za katere so sklenili pogodbo po obojestranskih dogovorih.

V dneh karnevala v Landskroni so nastopale mnoge glasbene skupine, med njimi tudi Skupina Flashback z vokalistkinjo Doro Tuomainen (roj. Budja).

Zgoraj skupina Flashback; spodaj: poslušalci. Landskrona, junij, 2006

Ker je bilo veliko zanimivosti istočasno, so bili poslušalci in opazovalci primorani, da se pomikajo sem in tja med šotori in stojnicami. Tukaj smo z aparatom ujeli nekaj Slovenskih rojakov prve, druge in tretje generacije s švedskimi prijatelji in znanci.

Na naslednji strani objavljamo kopijo osnutka obojestranskega dogovora v švedskem jeziku, ki ga bodo (prevedenega) občinski funkcionarji obeh občin z manjšimi popravki podpisali 4. septembra, 2006. Menimo, da je proces zanimiv tudi za naše bralce. Morda bo še kdo našel možnost, da poveže svojo švedsko občino in občino v Sloveniji.

Gemensam överenskommelse om samarbete mellan Landskrona kommun och Ribnica kommun

Landskrona kommun representerad av kommunfullmäktiges ordförande Gösta Nilsson och Ribnica kommun representerad av borgmästare Alojz Marn tillkännager härmed avsikten att inleda och fullfölja ett samarbete mellan orterna.

Utgångspunkt för samarbetet är det uppkomna ömsesidiga intresset för erfarenhetsutbyte inom en rad verksamhetsområden och den vänskapliga relation som uppstått mellan parterna. Med hänsyn till ovan nämnda avser Landskrona och Ribnica att utveckla ett samarbete inom främst följande områden:

- Turism och marknadsföring
- Näringslivsutveckling
- Kultur
- Äldreomsorg
- Kunskapsutbyte och samverkan kring EU-frågor

Samarbetet kommer att bestå i informations- och erfarenhetsutbyte samt konkreta projekt inom ovanstående verksamhetsområden, men kan på sikt utvecklas inom samtliga kommunala verksamhetsområden.

Varje part utser en arbetsgrupp som är ansvarig för övergripande samordning och planering av samarbetet. Handlingsprogram och årliga aktivitetsplaner för samarbetet ska upprättas. Möjligheter till EU-finansiering av aktiviteter och samarbeten ska eftersträvas.

Den här överenskommelsen formuleras likalydande på svenska och slovenska. Avtalets giltighet förutsätter kommunstyrelsernas i Landskrona respektive Ribnica godkännande.

Landskrona och Ribnica i augusti 2006

Gösta Nilsson

Kommunfullmäktiges ordförande
Landskrona kommun

Alojz Marn

Borgmästare
Ribnica kommun

Za društvo ORFEUM, Landskrona: Augustina Budja

Ljubica Brglez; »Slovensko« srečanje na Karnevalu v Landskroni, 2006

Iz Landskrone so nam sporočili

žalostno vest, da je umrl naš cenjeni rojak, Albin Torkar. Slovenci v Landskroni in okolici se ga bomo spominjali kot prisrčnega človeka, brez njega bi slovenska naselbina v Landskroni ne bila takšna kot je. Vsem svojcem izrekamo iskreno sožalje.

Uredništvo

***Albin Torkar har tagit sista farväl
från oss
Landskrona, den 19 juli 2006***

Ord från de anhöriga och sörjande.....

Vi har samlats här idag för att tillsammans, i denna ljusa minnesstund, ta ett sista farväl av vår pappa, morfar, farfar, svärfar och vän, Albin Torkar. Förutom vän, var han också allmänt känd som en av Landskronas många profiler, som nu tyvärr

lämnar oss en efter en.

Albin var en profil på sitt egna speciella sätt. En excentrisk man, känd för att vara väldigt öppen med alla sina åsikter, både bra och mindre bra. Men hans ärliga öppenhet uppskattades. En rak öppenhet som ju blir mer och mer sällsynt idag. Han var en mycket social, glad och omtyckt man. Men han gick alltid sin egen väg och vägrade att ledas i flock. Han vill leva sitt egna sanna jag. Från att han, en varm julidag, promenerade på Landskronas gator, till att han senare den natten, stilla insomnade i sin säng, i sitt hem, vill vi med ljus sång och musik hedra hans minne. Denna sång, den första i raden av hans favoriter, talar också symboliskt bra om, vem Albin var.....

Oh, mein papa

Oh, mein papa, en man med sån' härlig glans, vars ögon lyste som diamanter när han fick chans att valsa runt i en virveldans.

Han tillät aldrig ensamheten att ta överhand, därför sågs han överallt i vimlet på stan'. Han var alltid lika glad, trots både krämpor och besvär. Den enda gång som vemodet grep tag i honom, det var när festen var slut och det var dags att gå hem. Ingenting tilläts komma i vägen för ett tillfälle att få prata med en eller annan vän på stan'. Ingenting fick komma emellan honom och ett festligt tillfälle.

Visst var Albin kommen lite till åren men inom sig kände han sig aldrig gammal. Sjuk och trött ibland, ja, men aldrig gammal. En bekant till familjen har skrivit en fin dikt om det.

*"I varje gammal människa bor det en ung själ!
Den har ingen ålder!
Den har mycket klokhet, erfarenhet samlad på hög.
Vågar du lyssna på den själen?
Se den och inte skalet den finns uti... "*

Albin hade en ung själ. Den förde också ofta hans tankar tillbaka till den tid då han faktiskt var ung även rent fysiskt. Hans tankar förde honom hem till sina rötters landskap. Där han växte upp. Italien, Slovenien, Alperna, dalgångarna, ängarna, de friska kalla källorna, Triglav... (Fri översättning från slovenska till svenska):

Oj Triglav, mitt hem....

*Oj Triglav mitt hem, så vacker du är!
Du bjuder mig upp, ifrån dalgångarna.
I sommarens hetta, till kargen alptopp,
Att få en stunds vila i hjärtats ensamhet.
Där källan den kalla, ringlar ut från berget.
Oj Triglav mitt hem, så vacker du är!
Oj Triglav mitt hem, så vacker du är!
Oj Triglav, du är i mitt minne så vackert trolsk.
Därför jag dig älskar nu och för all tid.
Och när min sista timma är slagen för mig,*

*Låt kroppen få sova i ditt trygga beskydd,
Där fåglarna muntert kvittrar ny dag.
Oj Triglav, mitt hem, så vacker du är!
Oj Triglav mitt hem, så vacker du är!*

Albin längtade ofta, men han var ingen sorgens man. Kom den över honom så hade han lärt sig att tränga undan den. På både gott och ont..... Eva Jagrell, en högstadielärare och lyriker, skriver:

Sorgen innebär alltid smärta för oss. Men samtidigt förlöser den oss. Sorg innebär att vi förlorar något eller får släppa taget om något vi fäst oss vid. Både sorger och besvikelser ingår i livets spelregler och kan aldrig undvikas. Vi måste helt enkelt acceptera dem, eller omvandla dem. Glädjen är andra sidan på myntet, den kommer ofta helt naturligt efter...

Lär oss konsten att gråta
Varför gömmer vi ofta
gråten precis bakom skrattet?
Men vem förstår väl sin egen smärta?
Vem vill erkänna sticket i själen?
Då griper vi skrattet istället
Tänk om vi kunde gråta stilla
Gråta ut det tunga, allt det bittra
Mörkret som plötsligt bara finns där
Lär oss att tårarna renar
och är vägen
den snubblande kortaste vägen
till skrattet och leendena
till ljuset som plötsligt bara finns där.

När vi mister någon som stått oss nära är sorgen tung, ibland ofattbar. Men vi har också märkt att trösten brukar knacka på när vi behöver den som bäst. Om vi inte blockerar eller stänger in vår sorg utan går in i den och accepterar den, händer ofta märkliga ting.

Det finns ingen död
Bara olika sätt för livet att uttrycka sig
Om det finns en död
Så finns den här, just nu på jorden,
inte där du finns.
Kanske behövdes ditt ljus och ditt väsen där.
Ändå ska du veta
att den omtanke, kärlek och kraft du spred här
inte var förgäves.
Allt lever och finns kvar
så länge som vi som kände dig
återspeglar det och ger det vidare.

Glädje och sorg är varandras syster. De går hand i hand genom livet. Albin, alla vi som har varit med om dig, vi kan ju egentligen aldrig riktigt mista dig. Det känns på sitt sätt glädjande. Glädjen gör sig bäst tillsammans. Glädjen kan vara så mycket. Så låt oss inte vänta på att få glädje, utan låt oss ge av den. Sprida den. För vad vet vi vad som rör sig inom var och en.....

Na tujih tleh – På främmande mark (Fri översättning från slovenska till svenska):

*Susa på, du skog här ovan,
Skuggig skog, på främmad' mark.
Känner att din sång är välkänd
Sjunger ju om forna dar'.*

*Långt bort rusar mina tankar
över berg och dalgångar,
att den skogen är min gröna,
som här ovan prasslar nu.*

*Att det åter är barndomsgårdar,
som står vackrast på vår jord.*

*Odlar dalar, plogar åkrar,
Allt precis som forna dar'.*

*Susa, susa, skog du gröna,
Sjung din sång om forna dar'
Vad vet du dock, hur jag har det
Där jag trampar främmad' mark!*

*Vad vet du dock, hur jag har det
Där jag trampar främmad' mark!*

Ja, vad vet vi, om hur andra har det, om vi inte trampar i deras skor? Min sanning är inte din sanning och din sanning är inte min, så vad vet jag..... Albin hade en egentligen underbar förmåga att leva i sin egen sanning. En förmåga som många gånger kan kännas avundsvärd. Den ger en sådan frihet.....

Den största friheten
är att vara fri inför sig själv
Att våga känna och tänka
vad du verkligen
känner och tänker
att våga möta och uppleva
människorna
som de är
och inte som andra
vill att de ska vara
Detta är den största friheten
Den är du
Och ingen kan någonsin
ta den ifrån dig

Sådan var Albin. Han gjorde saker när och om han själv ville det, inte när han blev tillsagd att göra det. Det spelar ingen roll om det gällde tankar, skratt, skrik, gråt eller sång o dans. Han brydde sig heller inte om var han befann sig då det kom för honom. Sådan var våran Albin – en härlig glad prick. Om vi, hans barn och vänner, blundar och lyssnar kan vi nästan höra honom säga något i stil med detta:

Gråt inte för att jag är död
Jag finns inom er för alltid
Ni har min röst
den finns inom er för alltid
Den kan ni höra närhelst ni vill
Ni har min bild för ert inre
mitt ansikte, min kropp
jag finns i er.
Ni kan ta fram mig när ni vill
Allt som finns kvar av mig
är inom er
På så sätt är vi alltid tillsammans.

Jag har hört om en stad ovan molnen

Ja, Albin har hört om en stad ovan molnen. Ett ställe som han nu valt att dansa vidare till i en virvlande vals som ni strax ska få höra. Albin var ju, som ni säkert vet, en älskare av dans och musik. Han kunde valsa så fötterna knappt rörde golvet.

Likaså var han en stor soldyrkare och naturälskare. Det vet åtminstone barnen och de vänner som han haft länge och som kände honom sedan lång tid tillbaka. Som kände till alla hans sidor.

En av Albins nutida favoritmelodier – en långsam vals, handlar också om Slovenien och framförs på slovenska. Kanske tyckte han så mycket om den eftersom den är en hyllning till just Alperna, ängarna, grönskan, solen och allt övrigt som han höll kärt.

Det är också en sång så fylld av längtan. Låt oss blunda och lyssna på den medan vi i vår fantasi föreställer oss Albin, där på ängarna, springande och dansande bland bergen, där solen smeker hans magra kind och värmer hans kalla fötter medan han virvlar runt i en härlig vals med utbredda armar och endast solstrålarna som danspartner.

Slovenija du vackraste på jorden! (Fri översättning från slovenska till svenska):

Slovenija.....

*På topp av alpens stig jag alltid vilar
Så djupt jag andas in den friska luften
Mitt blickfång blir då fyllt av hemlandstrakten
Som alltid är så grön och solskensuppfylld.
Där hemma, för de mina, hjärtat kvider
Det vackra fyller upp mig så det svider*

*Se ännu värmer solen annorlunda
De e för att jag hemma är vid mina.....*

*Slovenija, du vackraste på jorden!
Du trolska värld vid sluttnings topp.
Där klövern böjer sig så ärlig
O väntar mig på väg hem från stan'
Slovenija, du vackraste på jorden
Skönhet som knappt slovenier känner till
Säkert är det där man känner sig som hemma
Som att man tillbringar hela sin tid.....
Säkert är det där man känner sig som hemma
Som att man tillbringar hela sin tid.....*

*Av bergen finns det inga bättre än slovenska
Och däremellan vingård breder ut sig
Vid foten där så breder havet ut sig
I väster sjunger var sloven en sång*

Innan vi skiljs åt för idag kanske det är någon av er som vill tillägga något, eventuellt ett sista ord på vägen, i så fall är ni välkomna fram att göra det nu.

Som vi alla vet, så är ju Albins egentliga ursprung italienskt, dels var hans pappa italienare, dels är Albin själv född, uppväxt och skolad som italienare. Det var ju först efter andra världskriget som den delen av landet verkligen tillföll Slovenien. Turerna var och är många kring den lilla delen av landet.

Det är dags att säga adjö – *Time to say goodbye!* Tack och adjö, Albin!

Ida

Čestitke in zahvale

V toku leta smo v društvu Orfeum in v društvu Lipa, Landskrona, storili marsikaj v dobro Slovenije in predvsem v dobro slovenske naselbine v Landskroni in drugod na Švedskem. Vsem prisrčna hvala. Zelo nas je tudi vse prizadela izguba rojaka Albina, saj se naše vrste redčijo iz leta v leto. Vsem žalujočim naše sožalje.

Po drugi strani pa se veselimo, ker je prišlo na svet nekaj slovenskih potomcev v Landskroni in Helsingborgu. Čestitamo Dominiki k rojstvu hčerke Johanne ter Therese za rojstvo sinčka Izaka!!! Otrokoma želimo obilo ljubezni iz strani staršev in sorodnikov, staršem pa veselje z otroki. Veselimo se z vami.

*Čestitamo tudi vsem jubilantom – z okroglimi in drugačnimi obletnicami:
Stokrat nazdravje!*

Za Slovence v Landskroni in Helsingborgu

Slovensko društvo ORFEUM

-stina

Brev från mina rötters ort – Dekani.*David Zuppin*

Här sitter jag på vår gård i byn Dekani som ligger i ”Primorska”. Vårt hus har gått i familjens arv sedan 1795. Efter det att Slovenien blivit självständigt har huset renoverats. Det är en härlig känsla att befinna sig här i vår by, där alla nästan känner varandra, där de flesta av mina släktingar bor, där mina föräldrar under min barndom har tagit hit mig varenda sommar sedan jag var ett år gammal.

Nu när resten av min familj har gått och lagt sig sitter jag på tomten och njuter av känslan att befinna mig här. Jag ser himlens alla stjärnor ur Dekanis synvinkel. Jag skymtar de mörka skuggorna av kullarna andra sidan byn. Till höger ser jag hur Koperska viken lyser upp. Ja, utsikten är vacker. Tack vare min släkt, framför allt mina kusiner och barndomsvänner i Dekani, har min slovenska utvecklats till flytande nivå.

Jag färdas till Dekani varje år och det kommer jag att göra livet ut. Även om jag är andra generationens invandrare (sloven) känner jag mig oerhört hemma här. En infödd Dekani bo klappade mig på axeln och sa med sin speciella dialekt som nästan bara Dekaniborna förstår ”Där din far är hemma där är du också hemma”.

Jag känner att jag är skyldig att lära min son Daniel mycket om Slovenien och framförallt om livet i Dekani och runt den slovenska rivieran, fastän han delvis är tredje generationens invandrare. Jag vill att han ska få uppleva de fina minnen som jag har med mig här ifrån. Fick jag bestämma allt i familjen skulle vi tillbringa vår tid här ifrån mitten av juni till mitten av augusti. Jag har den förmånen med sommarlov, eftersom jag arbetar som matematiker och fysiker. Men min familj och jag har även ett liv hemma i Sverige, därför måste vi också se och upptäcka platser där. Klockan närmar sig 01.30. Nu är det dags att gå lägga sig om jag ska orka sola och bada imorgon. Antingen blir det Ankaran eller Portoroz. Lite lokalpatriotism skadar aldrig någon.

Hälsningar från Dekani - Medlem i Köpings slovenska förening

2006-07-02

David Zuppin
david.zuppin@edu.vasteras.se

Novice iz Göteborga

18. junija smo v Astridsalen, okrašeno s cvetjem in zastavami praznovali 15. obletnico samostojne Slovenije. Pripravili smo program in moram napisati, da za tako malo državo s komaj 2 milijona prebivalci, smo Slovenci lahko ponosni da imamo med nami Nobelovega nagrajenca - Dr Fredrik Pregl 1923 v kemiji, Marka Letonja dirigent in direktor Baselskega simfonicnega orkestra, Vinko Globokar svetovno znan dirigent, igra trombon, znanstvenik zvoka in glasu na institutu IRCAM v Parizu. Tu so še Olimpijski zmagovalci Leon Štrukelj, Miro Cerar, Iztok Čop in Luka Špik. Še veliko znanih in odgovornih Slovencev imamo, ki so ponesli Slovenijo v svet. V jami Divje Babe so našli znanstveniki frulico, ki so jo ocenili za najstarejši instrument na svetu, ca 45 000 let. Jozef Ressel, Čeh po poreklu, živeč v Ljubljani, je izumil prvi ladijski propeler, ki so ga prvič na svetu lahko uporabili na ladjah za prevoz potnikov. Slovenski Dom je prisotne pogostil z narezkom, kavo in pecivom.

Sloveniji želimo dobro gospodarstvo, složnost med politiki in dobro ravnanje z novo valuto Euro, ki začne veljati drugo leto.

Pred kakšnimi 100 leti je bila navada tukaj v Göteborgu, da so na Larsdagen v avgustu imeli velik sejem na Gustaf Adolfs Torg. Semkaj so kmetje pripeljali svoje izdelke od hrane, živino, ročna dela idr. Ta dan so tudi izmenjali ali kupili deklet in hlapce, ki so delali pri kmetih. Seveda ni manjkalo na ta dan jedače in pijače, včasih tudi nekoliko preveč pijače, kar takratna cerkvena gosposka ni lepo gledala. In letos je Stadsmuseet organiziral en takšen dan z različnimi društvi tukaj v Göteborgu. V soboto, 5. avgusta smo Jože, Roman, Marija in jaz, oblečeni v Gorenjske narodne noše pripravili slovensko mizo, na katero smo naložili makovo in orehovo potico, izdelke lončarstva, grozdje, Radensko vodo, Laški Rizling; niti rdečih nageljnov ni manjkalo. Iz slovenske ambasade so v ta namen poslali različne prospekte Slovenije. Odgovarjali smo na vprašanja obiskovalcev. Popoldan je bila naša vrsta, da s kratkim sporedom predstavimo Slovenijo. Jože je zaigral na harmoniko, sama sem v kratkim predstavila Slovenijo in njene izdelke, ki se dajo kupiti tukaj, pa še nekaj o naravnih lepotah in o dobri kapljici. Ob koncu je Jože še zaigral in Roman, (ker ni nihče drug upal) povabil na ples. Tako smo zaključili ta del sporeda. Veliko obiskovalcev si je kljub lepemu vremenu našlo čas za obisk v muzeju, ki je ob priložnosti imel razstavo 100-letnice imigracije, ko so Švedski odhajali v Ameriko.

Vesele babice so bile dvakrat na izletu na Danskem. Na ladji je bil čas za klepet in načrte za jesen.

Slovenski Dom je naročil slovenske "fasadzastave", naprimer za na balkon. Stanejo 188:- in jih še imamo nekaj za prodati. Če je kdo zaintresiran jo kupiti sporočite Jožici Kokol, na email anakokol@hotmail.com.

Mama

Tukaj smo daleč od prvega doma, kjer smo odrasli s starši, brati in sestrami. V mladih letih smo se odpravili po svetu, pustili dom in starše. Vsakoletni enkratni ali večkratni obiski doma so nam veliko pomenili. Starši so z leti ostareli. Kadar smo tako daleč od doma, je včasih težko vedeti, kdaj se bomo spet videli. Če so zboleli, se je vedno možnost,

da se še vidimo in poslovimo. Kadar pride smrt iznenoda, je težko in tokrat so misli in vprašanja mnoga "zakaj".

Mama je bila sama zadnjih 22 let. Živela je skromno, sama si je uredila, kar je lahko. Vesela je bila vsakega obiska. Zadnje čase je postala pozabljiva, saj ni točno vedela, kdaj sva govorili po telefonu, večinoma vsak teden. Še zadnji ponedeljek sva govorili, da se v septembru vidimo, takrat ni tako vroče, ker vročina v juliju je bila za njo mučna. Takrat je ostala najrajši v stanovanju. Razen bolečin v kolku in zrabljenih ramen se je dobro počutila.

Teden dni pozneje je njeno srce nehalo biti, pustila nas je otroke brez slovesa ali njenih vedno zadnjih besed "kdaj se spet vidimo in slišimo". Pot domov je bila težka, saj smo vedeli hčerka in mož, da to ni navaden dopust, temveč slovo od nekoga, ki bo nenadomestljiv, mama, babica in prababica je odšla za vedno. Počutim se osiromašeno, ker mame ni več. Letos, 8. avgusta bi napolnila 82 let. Kaj pomenijo stvari, ki jih kopičimo na kup, materialne stvari katere ležijo in nabirajo prah. Raje živim posvetimo čas in ljubezen, dokler so med nami. Kako sem vzlic žalosti srečna, da mi bo ostala v spominu takšna, kot ob dnevu slovesa, ko smo odhajali nazaj v naš dom v Göteborg.

Ne razidite se nikdar kot neprijatelji, ker je slaba vest huda bolečina.

Foto; Zvonko Veble

Marija Kolar

Slovensko društvo v Stockholmu

Poročilo o izletu v Mariefred

Mogoče ste že kdaj slišali o gradu Gripsholm ki je bil v srednjem veku središče švedskega političnega življenja in intrig. Bil bivališče več kraljevskih osebnosti med drugimi Gustav Vasa in Erik XIV. To se tudi odraža v arhitekturi in opremi. Njegova pomembnost je počasi upadla in zaspala. Danes drmeva ob jezeru Mälaren och spomin na več ali manj nasilno preteklost.

25 maja, za praznik Vnebohod, je naše društvo organiziralo izlet v Mariefred z ogledom tega gradu. Bilo nas ja 24 udeležencev. Dva minibussa iz Štockholma sta vozila Fredi Kocmut in Tone Kolegar. Ostali so prišli s svojimi avtomobili iz kraja Södertälje. Cena prevoza v minibussu je bila 150 kronor. Vstopnino je za vse obiskovalce plačalo društvo.

Izlet smo začeli s piknikom pred gradom. Potem smo sami vandrili po gradu brez vodiča. Številne dvorane in njihova oprema pričajo o bogati preteklosti. Kar pa najbolj zanima današnjega obiskovalca je pa verjetno zbirka portretov znamenitih švedskih osebnosti, politikov, umetnikov in znanstevnikov.

Za najmlajše se poleg tega nudila prilika da se popeljejo z ozkotirno železnico ki jo prostovoljno vzdržujejo navdušenci »železnega konja«. Mariefred je izhodna postaja. Za kondukterja so pa potniki ta dan imeli talmana švedskega parlament Björna von Sydowa.

Navzlic kljubovnju dežja je bil izlet posrečen in zanimiv.

Pavel Zavrel

SVENSK-SLOVENSK VÄNSKAPSFÖRENING

Stockholm

Hej!

Nu är sommaren och värmen här. Skönt med semester. Kanske skall Ni till Slovenien eller något annat varmt land eller kanske Ni ska vara kvar i Sverige.

Jag hoppas dock att vi alla hinner besöka en **UTSTÄLLNING i Kulturhuset i Stockholm.**

Plats: Serieteket.

Utställningen **HONEY TALKS - Doppad i honung** pågår till 2 september 2006.

Målade bikupepaneler är en slovensk folkkonst. Dessa byggdes genom att stapla plana ”kupor” på varandra, och för att bina skulle känna igen sina respektive kupor målades de på framsidan i olika färger och så småningom dekorerades med olika bilder. Konsten dök upp under den andra halvan av 1700-talet och hade sin höjdpunkt mellan 1820 och 1880. Det var amatörtecknare och bönder som utvecklade det till en egen konstform med specifika motiv, med ett eget berättande och grafisk stil. Motiven återspeglar böndernas smak, beteende och tankesätt under denna tidsperiod i Slovenien.

Under utställningen har allmänheten möjlighet att tillverka sina egna bikupepaneler.

Öppettider: tisd till fred 11.00- 18.00, lörd.till sönd. 11.00-16.00. Fri entré.

VÄLKOMNA till utställningen.

Ha det så bra under sommaren.

Hälsningar från SSVF

Styrelsen

Stanislava Gillgren

NEGOVA PRAZNUJE 900 LETNICO OMEMBE KRAJA

KRAJ NEGOVA SO ZAZNAMOVALI ZGODININSKI DOGODKI, POSEBNOSTI KRAJA IN ZGODIVINSKE OSEBE

Pogled na Negovo z gradom

Negova letos praznuje 900 letnico prve pisne omembe kraja. Kdaj so se na tem prostoru naselili prvi prebivalci, katerega je nekoč pokrivalo obrobje Panonskega morja, pozneje pa širni gozdovi, ni mogoče natančno reči. Lahko pa rečemo, da že zelo zgodaj. Najmanj pa v kameni dobi. To dokazujejo v zemlji najdeni predmeti, kot so kamnite sekire. Ena teh, iz Negovskega Vrha, se nahaja tudi v Mariborskem muzeju. Da so se po tem ozemlju gibale številne vojske so dokaz tudi znamenite Negovske čelade, ki so jih leta 1811, po naključju izkopali na Slačekovem posestvu v Ženjaku. V depo zložene (ena v drugo) bronaste čelade, s skrivnostnim napisom, ki ga strokovnjaki še danes raziskujejo, so bile izkopane ob podiranju velikega drevesa, bukve ali hrasta. Tedaj so vsako drevo, ki so ga podirali izkopali, saj so »ridko«, to je tisti del, ki raste v zemlji, uporabili za kurjavo. Tako so kmetje delali še do nedavnega, saj so na tak način varovali gozd. Danes pa živimo v razsipništvu. Grejemo se iz energije (nafte in premoga), ki se je akumulirala milijone let v nedrju zemlje. Kako dolgo še? Negova je s temi najdbami prišla na svetovni zemljevid arheoloških, mi bi rekli zgodovinskih, najdb. S temi čeladami pa se bahajo v muzejih po svetu, celo v New Yorku. Komaj ena je na ogled v muzeju v Ljubljani.

Pranger pred cerkvijo v Negovi

Negovo niso zaznamovale le Negovske čelade in kamnite sekire. Tu je še znameniti Negovski grad, katerega začetki segajo daleč nazaj. Skoraj zanesljivo stoji sedanji grad na temeljih strelskega dvorca, ki so nekoč stali v tej pokrajini in so služili za obrambo vdirajočih ljudstev na to ozemlje. Tak dvorec, bi naj stal tudi v Negovskem Vrhu, med Zepekovo, sedaj Smrketovo, Krambergerjevo, sedaj Juršnikovo in Klobasovo domačijo. Tam se je še sedaj ohranilo ledinsko ime Gradišče, čeprav strelskega dvorca že stoletja ni več. Lepo pa so vidne umetno ustvarjene hribine, na katerih bi naj stale obrambne utrdbe. Tudi tu še imajo zgodovinarji kaj odkrivati. K zgodovini Negove sodijo tudi številni ribniki, ki so obkrožali Negovski grad in okolico. Sledi njih so še vidne, kažejo pa jih jezovi. Ohranjeni so le trije ribniki: Gosijak in Klokečov ribnik, ter sedaj imenovano Negovsko jezero. Seveda je bilo vse to v lasti in sklopu Negovskega gradu.

Negovo in okolico zaznamujejo tudi številni naravni slatinski vreli. V sami Negovi, v prispevku obravnavamo le področje krajevne skupnosti Negova, se nahajata le dve slatini, to je Lokavska, ki je v bližini Slavka Lončariča, in Radvenska, ki se nahaja na travniku sredi vasi Radvenci. Ker se okrog Negove razprostirajo širni gozdovi, v preteklosti jih je bilo mnogo več, med največje sodi Dobrava, močno gozdno porasla je tudi Kunova, se v gozdovih nahaja tudi nekaj orjaških dreves in zanimivih ogroženih rastlin. Po podatkih zgibanke, podatke je zbrala in uredila Majda Rojko, v okviru projekta Skriti zakladi, v njem pa so sodelovali učenci OŠ Dr. A. Trstenjaka Negova, se negovska okolica lahko pohvali s številnimi orjaški drevesi. Najdebelejšim črnim borom (obseg 287 cm) v Pomurju, raste v Črnem gaju, mi smo rekli Črnem hojčju, ob lovski koči; smreko na Koglu (nekoč smo rekli Kuglu), (obseg 314 cm); Lipnikova smreka v Lipnikovi grabi, Negovskem gozdu (obseg 334 cm); macesen na Koglu, Negova center, najdebelejši v Pomurju (obseg 321 cm), Bukev v Kunovski dobravi, najdebelejša v Pomurju (obseg 461 cm) in Mulečova tisa v Kunovi, ki sodi med najdebelejše v Sloveniji (obseg 326 cm). V naravne znamenitosti lahko štejemo tudi rastišče narcis pod gradom, pri Plojovih v Negovi in Mulečovi, ter Žiškovich, v Lokavcih.

Spominsko sobo dr. Antona Trstenjaka na OŠ v Negovi si je ogledal veleposlanik v Vatikanu dr: Ludvik Toplak

Prvi pisni dokument omembe Negove

Razstava dokumentov o Negovi, pod naslovom Negova skozi čas

Negovo so zaznamovale tudi številne osebnosti, ki so se tam rodile ali delovale. Med prvimi lahko omenimo Franca Jančara, doma je bil iz Gornje Radgone, v Negovi je deloval kot duhovnik, ki se je uveljavil kot sadjar in pisec strokovnih knjig o sadjarstvu. Omeniti moramo znamenitega zgodovinarja, kronista, Matija Slekovca, ki je bil rojen v Kunovi. Njegovo veliko delo za Negovo, je znamenita župnijska kronika. Iz Negove, zaselka Negovski Vrh izhaja tudi borec za samostojno Slovenijo in urednik časopisov v Ameriki, ter pisec Mirko ali Friderik Geratič. Med največje sinove sodi gotovo dr. Anton

Trstenjka. Njegovo delo, izdal je več kot 40 knjig, poljudnoznanstvenih in znanstvenih, je neprecenljivo za slovenski narod. Tisti, ki piše o velikih možeh Negove ne more mimo znamenitega Slovenca, sicer rojenega v Ženjaku pri Benedikti, od dveh let starosti naprej živečem v Negovi, zaselku Negovski Vrh, kjer so njegovi starši, ki so bili viničarji, kupili posest, ki je s svojim delovanjem doma in v svetu pustil svoj pečat. O njem je bilo veliko napisanega. Bil je človek, ki je Negovo, tudi Slovenijo, s svojim delovanjem, predvsem na političnem področju, ponesel v svet. Kot prvi predsedniški politično neodvisni kandidat, je na prvih demokratičnih volitvah v samostojni Sloveniji, ob Milanu Kučanu, Jožetu Pučniku in dr. Marku Demšarju, v prvem krogu pobral malo manj kot 20 odstotkov glasov. Govorimo o Ivanu Krambergerju iz Negove. To je svetovni fenomen, zato si tudi zasluži mesto v zgodovini. Škoda, da je tako klavrno končal, saj je bil 7. junija 1992 ubit v atentatu v Jurovskem Dolu. Gotovo bi lahko o Negovi in njenih značilnosti pisali še veliko, pa naj bo to naš prispevek ob praznovanju častitljivega jubileja Negove, ki so ga Negovčani in vsi, ki imajo (imamo) Negovo radi, praznovali od 30. junija do 2. julija. Tridnevno praznovanje 900-letnice prve pisne omembe kraja, so Negovčani obeležili s številnimi prireditvami. Ker so med redkimi slovenskimi kraji, kjer je ohranjen pranger ali sramotilni kamen, na katerega so v preteklosti privezali grešnika, ki se je pregrešil, in ga

zasramovali z obmetavanjem z blatom in pljuvanjem, so pripravili prangeriada. Pranger z vklesano letnico 1656. leta, so prestavili na lokacijo pod cerkvijo, le nekaj metrov od vhoda v grad. V Veroučni učilnico so pripravili razstavo pisnih dokumentov, ki predstavljajo zgodovino Negove in negovskega gradu z naslovom **Negova skozi čas**. V prostorih OŠ Dr. A. Trstenjaka pa spominsko sobo njunega učenca teologa, psihologa akademika znanstvenika Dr. Antona Trstenjaka, ki je bil dom iz Romošc pri Gornji Radgoni, šolo pa je obiskoval v Negovi. Ob njegovi 100 letnici rojstva in 10 letnici smrti so v šolski telovadnici učenci negovske šole pripravili bogato proslavo. Proslave se je udeležil tudi veleposlanik pri Sveti Stolicy v Vatikanu dr. Ludvik Toplak. *Ob praznovanju 900 letnice Negove je slika tudi grajski slikar Ivo*

Lorenčič iz Cerkvenjaka

Pogled na Negovsko jezero

Predsednik TD Negova Spodnji Ivanjci-Zlatko Mulec je bil 3 dni graščak

V okviru proslav na Negovi so odprli tudi zeliščni park, ki so ga uredili v okolici gradu. V njem je zasajenih več kot 300 zdravilnih zelišč. Negovo, z negovskim gradom, znamenitim Negovskim jezero in slatinskimi vreli v okolici, je vredno obiskati.

Besedilo in foto: LUDVIK KRAMBERGER

GLASBENA DEJAVNOST MED SLOVENSKIMI IZSELJENCI NA ŠVEDSKEM V OKVIRU SLOVENSKIH IZSELJENSKIH DRUŠTEV

Šola za študij idej in kultur

Univerza v Novi Gorici in Znanstvenoraziskovalni center SAZU

Interkulturni študiji - primerjalni študij idej in kultur

Modul: Slovenske študije – tradicija in sodobnost

Avtorica: Teja Bitenc

SLOVENCİ NA ŠVEDSKEM

Med mnogimi destinacijami, ki so jih slovenski izseljenci izbrali za svoj cilj, je bila tudi Švedska, kamor so Slovenci prihajali v manjšem številu že v petdesetih letih, predvsem pa po drugi svetovni vojni, natančneje v začetku šestdesetih let pa tja do začetka sedemdesetih. Švedska je bila med vojno nevtralna in se je vojna vihra ni neposredno dotaknila. V tem času se je gospodarsko zelo razvila, še bolj pa po koncu vojne, ko je bil večji del evropskih držav razrušen. Zaradi skokovitega gospodarskega razvoja je v šestdesetih letih močno potrebovala delovno silo na številnih gospodarskih področjih. V času povojnega ekonomskega priseljevanja na Švedsko je največ ljudi prišlo iz Skandinavije (Finci, Norvežani, Danci). Takoj za njimi so bili Jugoslovani in potem Nemci, Čehi, Poljaki, Italijani itd. Med Jugoslovani naj bi 10-odstoten delež predstavljali Slovenci, vendar se ocene o številu Slovencev, ki so odšli na Švedsko, razlikujejo in se gibljejo od 4000 do 7000.

Število še živečih in registriranih Slovencev na Švedskem je bilo konec leta 1999 5098. Slovenci so se, za razliko od ostalih jugoslovanskih delavcev, po Švedski naselili precej razpršeno, vendar je opaziti neke vrste koncentracijo okrog desetih krajev in mest, predvsem na jugu Švedske. To dejstvo je tudi olajšalo organizacijo oziroma ustanovitev slovenskih društev.

SLOVENSKA DRUŠTVA NA ŠVEDSKEM

Slovenski izseljenci so se organizirali v društva, ki so bila pred osamosvojitvijo slovenske države še del Jugoslovanske zveze, po osamosvojitvi pa so se društva vključila v Slovensko zvezo na Švedskem.

Prvo slovensko kulturno društvo na Švedskem je bil »Slovenski (kulturni) klub Triglav«, ki je bil ustanovljen leta 1968 v Landskroni. Temu društvu so v sedemdesetih sledile ustanovitve društev v Stockholmu, Eskilstuni, Goteburgu, Landskroni in po vsej Švedski. Tudi konec 20. stoletja so se ustanavljala slovenska društva na Švedskem. Zadnje je bilo leta 1999 v Landskroni ustanovljeno »Švedsko-slovensko pevsko društvo Orfeum«.

Društva so bila ustanovljena z namenom ohranjanja slovenske identitete preko kulturno-umetniških dejavnosti, družabnih srečanj, prek glasil, ki so jih društva izdajala.

Vsa društva so opredeljena kot kulturna. Njihov glavni cilj je gojiti slovensko kulturo, slovensko besedo in jo prenesti na naslednje rodove.

Da je bila glasbena dejavnost ena izmed pomembnejših dejavnosti slovenskih izseljenskih društev v Evropi in drugod po svetu, priča članek »Pevski zbor Zarja«, ki je bil izdan v prvem Slovenskem izseljenskem koledarju leta 1954 (časopis, namenjen slovenskim izseljencem po svetu). Vzrok za ustanovitev pevskega zbora Zarja leta 1916 v Clevelandu

je bila »potreba po izrazito delavskem pevskem zboru v naselbini, ki naj bi poleg narodne in umetne pesmi gojil in širil tudi delavsko pesem.« (Sl.izselj.koledar,1954:50)

POMEN JEZIKA ZA OHRANJANJE SLOVENSKE NACIONALNE IDENTITETE

»Identiteta, naj bo osebna ali skupinska, za ohranjanje potrebuje simbole in rituale. Središčni pomen pri oblikovanju etnije ima jezik. Še posebej je temu tako, če je jezik kontrasten v odnosu do sosednjih populacij po svojem izvoru in izreku in ni med sosednjimi jeziki prave komunikacijske prehodnosti. Tak jezik je namreč ločnica, distanca med različno govorečimi. Ljudje, ki govorijo isti jezik, so neglede na močne medsebojne razlike izjemno čvrsto povezani.« (Južnič,1993:280)

O tej povezavi pričajo slovenska društva na Švedskem, katerih glavni namen je bil ohranjanje slovenske identitete. V sedemdesetih, ko so se društva začela ustanavljati, se je pojavila tudi skrb za učenje slovenskega jezika. V društvenih prostorih so organizirali tečaje za odrasle in dopolnilni pouk za otroke in tako se je jezik izvorne kulture ohranjal. O pomenu slovenskega jezika za slovenske izseljence priča tudi dejstvo, da se je dodatni pouk slovenščine izvajal ob sobotah, v skoraj vsakem društvu in da je bilo ustanovljeno tudi društvo slovenskih učiteljev, ki so poučevali slovenski jezik.

A človek, ki ne obvlada jezika novega okolja, se z njim težko identificira. To vpliva tudi na odnos do izvorne kulture, ko se človek še bolj zaveda, da je prišlek. Na Švedskem je že leta 1965 prišlo do postopnega uvajanja brezplačnega programa za učenje švedskega jezika za priseljence. Nov jezik ljudem nudi več možnosti za identifikacijo z novim okoljem. V obeh primerih z leti pride do krčenja besedišča maternega jezika, do izgubljanja izrazov, ki niso povezani z vsakdanjim življenjem.

»S svojim otrokom govorim slovensko. Vsak dan se pogovarjam s svojimi otroki, sama s svojim otrokom ne morem govoriti švedsko. Čutim slovenski in ne švedski jezik. To ni iz srca. Zdi se mi, da sama nikoli ne bom Švedinja, do smrti bom Slovenka in to povem vsakomur ... Če bi mi mož rekel, da ne smem govoriti slovensko z otroki, bi se med nama končalo. Slovenščina je predpogoj.« (Lukšič-Hacin,2001:140)

Slovenci na Švedskem prek slovenskega jezika so ohranjali in še vedno ohranjajo ne le osebno, pač pa tudi skupinsko, slovensko nacionalno identiteto. Jezik je poleg religije eden od faktorjev, ki so nujno potrebni pri snovanju naroda. Slovenci smo v drugi polovici devetnajstega stoletja začutili potrebo po snovanju skupnega naroda in jezik je v tistem času odigral pomembno vlogo. Jezik je bil identifikacijski faktor, ki je Slovincem zbujal narodno zavest in jih ohranjal kot skupnost vse do danes.

GLASBENA DEJAVNOST V OKVIRU SLOV. IZSELJENSKIH DRUŠTEV

Dejavnost izseljenskih društev je (bila) pestra in večji del povezana s kulturno umetniškim področjem.

Že omenjeno prvo slovensko kulturno društvo na Švedskem, »Slovenski kulturni klub Triglav«, je glasbi izkazalo posebno pozornost. Osnovno dejavnost je predstavljala glasba. Notno gradivo za pevski zbor so dobili v dar od Slovenske izseljenske matice. Takrat jim je Slovenska izseljenska matica poleg notnega gradiva za mešani in moški zbor poslala tudi dve gramofonski plošči s posnetki slovenskih narodnih pesmi. Torej je tudi Slovenska izseljenska matica izseljenskim društvom pomagala z gradivom. Katere so bile

pesmi, posnete na gramofonskih ploščah? Zelo možno je, da so se med deli znašle pesmi, ki so poudarjale slovenske simbole in vrednote. Ta preprosta, vendar sugestivna glasba, je namenjena zlasti moškimi zborom z namenom zbuditi domovinska čustva. Ta glasba, ki je nastajala v drugi polovici 19. stoletja, je bila namenjena izražanju domoljubnih čustev, navdušenja in zanosa ob zavedanju pripadnosti narodni skupnosti. 150 let kasneje se je Slovenec na Švedskem zavedel svoje narodne zavesti in jo je s petjem narodnih pesmi osmišljal. To bi bilo smiselno razmišljanje o zvrsti pesmi, ki so bile poslane, a trditi z gotovostjo tega ne moremo.

Namen »Slovenskega društva v Stockholmu«, ki je bilo ustanovljeno leta 1972, je bilo »zdrževanje rojakov na različnih prireditvah, praznovanjih naših tradicionalnih praznikov, ob obiskih gostov iz domovine idr.« (Ofors, 2005:301) Tako so se načrtno odvijale mnoge dejavnosti, med katerimi je velik delež pripadal glasbi. Poleg pevskega zbora pa so osnovali tudi različne glasbene skupine.

Ivan Pucko je v reviji slovenskih izseljencev na Švedskem Naš glas napisal poročilo o delu društva Planika iz Malmoja, ki je bilo ustanovljeno leta 1974. Kot avtor navaja, je bila njihova druga želja ustanovitev pevskega zbora. Tako so povabili k sodelovanju vse, ki bi jih petje v pevskem zboru društva zanimalo. Nič pa ni bilo določeno, kakšen zbor naj bi ustanovili, moški, ženski, mešani, mladinski ali celo otroški.

O pomembnosti in ključni vlogi glasbenih dejavnosti v slovenskih izseljenskih društvih po svetu pričajo tudi nekatere prijavnice, ki jih je moral izpolniti posameznik, ki je želel biti član »Slovenskega kulturnega društva kluba Triglav« leta 1968/69 in pozneje. Vsak novi član je spoznal dejavnosti, ki so v dotičnem društvu potekale in med njimi lahko izbral tudi pevsko in glasbeno.

Glasbene dejavnosti so namenjene samim izseljencem, včasih pa tudi okolju, v katerega so se priselili. Preko glasbe Slovenec na Švedskem ohranja narodno identiteto in novo okolju seznanjani s slovensko kulturo in tradicijo.

SLOVENSKI ANSAMBLI NA ŠVEDSKEM

V okviru slovenskih izseljenskih društev so se organizirali tudi pevski zbori in ansambli. Slovensko društvo Lipa, ki je leta 1977 nastalo z združitvijo dveh do tedaj dejavnih društev iz Landskrone, »Triglava« in »Slovenije«, je bilo eno izmed močnejših društev tako po številu članov kot pozneje po svojih dejavnostih in pogojih za delo. Glasba je predstavljala pomembno dejavnost Slovencev v Landskrone, kar se je izkazalo tudi v številu ansamblov. Dejavnost so bili: moški pevski zbor Lipa, otroški pevski zbor Valovi, pozneje tudi mešani pevski zbor, mladinski kvartet Druga generacija, ansambel Lastovke in Vikis ter trio sester Budja.

Leta 1999 so v Landskrone ustanovili novo »Švedsko–slovensko pevsko društvo Orfeum«. Društvo ima 39 članov. Dejavnost društva je, kot pravi članica Avgušтина Budja, ukvarjanje predvsem z zborovskim in s solističnim petjem, ter petjem v glasbenih skupinah.

Tudi slovensko izseljensko društvo France Prešeren iz Göteborga je ustanovilo svoj pevski zbor. Na začetku je bil to le mladinski pevski zbor, ki pa se mu je kasneje pridružil še mešani pevski zbor, ki ga je vodil dirigent Mirko Bratičević. Zbor je štel nad trideset članov. Slovensko izseljensko društvo »Slovenija« iz Olofstroma je kot osnovno dejavnost sicer navedlo učenje slovenskega jezika za otroke slovenskih izseljencev, kasneje pa so

spodbudili tudi glasbeno udejstvovanje svojih članov in tako pomagali pri nastajanju glasbenih skupin. Tako je v okviru društva deloval ansambel Martina Pečovnika in Trio Viktor.

GLASBENI ANSAMBEL	KRAJ USTANOVITVE	DRUŠTVO	LETO USTANOVITVE
pevski zbor »Triglav« s pevovodjo Avgustom Budjo	Landskrona	Slovenski kulturni klub "Triglav"	1968
Ženski trio Sestre »Budja«	Landskrona	Slovenski kulturni klub "Triglav"	1968
Instrumentalno-vokalni ansambel "Vikis"	Olofström	Kulturno društvo "Slovenija"	1973
narodno-zabavni ansambel Lastovke	Landskrona	Slovenski kulturni klub "Triglav"	1973
ansambel z vodjo Viktorja Prestorja	Stockholm	Slovensko društvo v Stockholmu	1974
pevski zbor z vodjo Primožem Prestorjem	Stockholm	Slovensko društvo v Stockholmu	1974
mladinski pevski zbor	Göteborg	Slovensko društvo "France Prešeren"	1973
mešani pevski zbor	Göteborg	Slovensko društvo "France Prešeren"	ni znano, okoli leta 1975
moški pevski zbor "Planika"	Malmö	Slovensko društvo "Planika"	1976
otroški pevski zbor »Valovi«	Landskrona	Slovenski kulturni klub "Triglav"	ni znano, okoli leta 1974
mešani pevski zbor »Lipa«	Landskrona	Slovensko kulturno društvo "Lipa"	ni znano, po letu 1977
mladinski kvartet "Druga generacija"	Landskrona	Slovensko kulturno društvo "Lipa"	ni znano, po letu 1977
moški pevski zbor "Lipa"	Landskrona	Slovensko kulturno društvo "Lipa"	ni znano, po letu 1977
ansambel Martina Pečovnika	Olofström	Kulturno društvo "Slovenija"	ni znano, pred letom 1978
"Trio Viktor"	Olofström	Kulturno društvo "Slovenija"	ni znano, pred letom 1978
Ansambel »Dambos«	Göteborg	Ni se ustanovil v okviru društva.	ni znano, okoli leta 1981
Ansambel »Alleybirds«	Hindas	Ni se ustanovil v okviru društva.	ni znano, okoli leta 1983
zbor "Orfeum"	Landskrona	Slovensko društvo "Orfeum"	1999

Marjan Kramaršič je v slovenski reviji na Švedskem Naš glas v seriji poročil predstavljal slovenske zборе in ansamble na Švedskem. Tako je leta 1978 predstavil že omenjeni vokalno-instrumentalni ansambel Vikis in vokalni trio sester Budja. Bralec je tako lahko prebral podatke o ustanovitvi teh dveh ansamblov, članih in o vlogah, ki jih imajo v ansamblu. Članki v reviji Naš glas tako predstavljajo pomembno gradivo, ki podaja informacije o glasbenih ansamblih Slovencev na Švedskem.

Pevski zbori niso edini glasbeni izvajalci med Slovenci na Švedskem, so pa glasbeni izvajalci, ki so jih kot prve ustanovili v slovenskih društvih na Švedskem. Nekatera društva, ki so imela večje število članov, so ustanovila tudi več zborov. Dejstvo pa je, da sta bili v zadnjem času ustanovljeni le dve slovenski društvi na Švedskem in tako je bilo glasbenih izvajalcev v okviru društev vedno manj in tudi članov v pevskih zborih je bilo manj. V slovenskih glasbenih ansamblih pa igrajo tudi Švedi. V slovenskem ansamblu Lastovke je tako igral švedski kitarist Tommy Petersen.

V zgornji preglednici so navedeni slovenski ansambli, ki so se ustanovili na Švedskem, kraj ustanovitve, društvo, v okviru katerega je bil ansambel ustanovljen, in leto ustanovitve. Podatki o ustanovitvah nekaterih slovenskih glasbenih ansamblov na Švedskem so pomakljivi, saj iz virov ni bilo mogoče natančno določiti leto ustanovitve. Letnice ustanovitve slovenskih glasbenih ansamblov so bile pogosto tudi letnice ustanovitve slovenskih društev na Švedskem. Največ slovenskih glasbenih ansamblov je bilo ustanovljenih v sedemdesetih letih, ko se je na Švedsko priselilo največ Slovencev. V zadnjem času število Slovencev na Švedskem upada in tudi večjega priliva slovenskih izseljencev na Švedsko ni. Zato je dejstvo, da se novi slovenski glasbeni ansambli ne ustanavljajo več, povsem razumljivo. Leta 1999 je bilo v Landskroni ustanovljeno »Švedsko-slovensko pevsko društvo Orfeum«, v okviru katerega se je ustanovil zbor »Orfeum«, najkasneje ustanovljen slovenski glasbeni ansambel na Švedskem. Dejstvo, da čez nekaj let ali desetletij ne bo več slovenskih glasbenih ansamblov na Švedskem, je neizogibno. Vse bolj vplivajoči globalizaciji se tudi Slovenci na Švedskem ne bodo mogli izogniti.

KDAJ SE SLOVENSKI IZVAJALSKI ANSAMBLI GLASBENO UDEJSTVUJEJO?

Društvene dejavnosti so za zunanjega opazovalca vidne na različnih prireditvah, kot so npr. Slovenski festivali. Začetki tradicionalnih slovenskih kulturnih festivalov segajo v leto 1975. Slovenski festival, ki ga je vsako leto organiziralo drugo društvo, je predstavljal odlično priložnost, da se glasbeni izvajalci predstavijo Slovincem na Švedskem. Vsak festival je bil razdeljen na dva dela. V prvem delu so se zbrali ustanovni člani društev, ki so se dogovarjali o organizacijskih problemih. Drugi del, ki je sledil, pa je bil kulturni program, kjer so se večinoma predstavili glasbeni izvajalci izseljenskih društev na Švedskem. Tako so se na slovenskem festivalu leta 1978 predstavili trije ansambli: ansambel Vikis, ansambel Lastovke in ansambel Martina Pečovnika. Predstavili so se tudi pevski zbori slovenskih izseljenskih društev, od katerih je Jože Prešeren, ki je o festivalu pisal tudi v Slovenskem koledarju, omenil mešani pevski zbor društva Lipa iz Landskrone in mešani pevski zbor društva France Prešeren iz Goteburga. Na tem festivalu so sodelovali tudi glasbeniki iz Slovenije. Nastopil je ansambel Mojmirja Sepeta s pevkama Majdo Sepe in Marjano Držaj in pevcema Otom Pestnerjem in Jankom Ropretom.

Tudi na devetem slovenskem kulturnem festivalu, ki je bil organiziran v Stockholmu, je glasba predstavljala večji del organiziranega programa. Prvič je bila med nastopajočimi glasbenimi izvajalci tudi pianistka. Štirinajstletna Leonida Kostanjevec iz Landskrone je zaigrala eno pesem. Podatka o tem, katero pesem je zaigrala, ni. Nastopili so še mladinski kvartet Druga generacija, tercet Sestre Budja in mešani pevski zbor Lipa pod vodstvom Olge Budja. Na petnajstem slovenskem srečanju, ki ga je leta 1998

organiziralo »Slovensko kulturno društvo Lipa«, je po uvodnih govorih sledil glasbeni del, kjer so nastopali: mešani pevski zbor Lipa s pevovodjo Olgo Budja, ansambel Vikis, vokalni tercet Sestre Budja in duet Začimba. V drugem delu zabavnega programa so nastopili: oktet Planika pod vodstvom Ivana Likarja, ki je eno pesem zapel tudi v spremljavi harmonike, ki jo je igral Andrej Pagon. Tomo Vitanc je na klaviaturah spremljal tercet Sestre Perko.

Slovenska srečanja predstavljajo priložnost, da se srečajo Slovenci z vse Švedske, da se predstavijo slovenska izseljenska društva, ki se največkrat predstavijo prek glasbenih ansamblov, ki so jih v okviru društva organizirala. Zato, če upoštevamo število slovenskih društev, ki so na Švedskem ustanovljena, ne čudi pestrost izvajalskih zasedb in tudi pestrost programa.

GLASBA NA OBLETNICAH DRUŠTEV

Društva, ki so se v največjem številu ustanavljala v sedemdesetih letih, so poleg udeležbe na vsakoletnih slovenskih srečanjih prirejala proslave ob obletnicah delovanja. V osemdesetih, predvsem pa v devetdesetih letih in v novem tisočletju so društva tako proslavljala deset, dvajset in trideset let obstoja. Obletnice so predstavljale priložnost za vpogled in evalvacijo preteklega dela, predvsem pa je bil pomemben kulturni program. Glasba je predstavljala glavno vlogo v vsaki proslavi, ki jo je posamezno društvo organiziralo ob obletnici.

Tako so v Olofstromu leta 1998 praznovali petindvajseto obletnico obstoja slovenskega društva Slovenija. Proslavo so začeli načrtovati že dve leti prej, na dan proslave pa so potekale predvsem intenzivne priprave glasbenih gostov. »*Ob desetih smo se zbrali pred poslopjem hotela in šli v Narodni dom ... Gostje so zasedli štiri velike sobe in cel hodnik v prvem nadstropju: tam so vadili, prepevali, urejali narodne noše in inštrumente ... Ozvočitev so lahko člani ansambla Vrtnica namestili že ob enajstih.*« (Stopar, 1999:4) Glasbeniki so se nato v narodnih nošah odpravili na pohod po mestu. Med pohodom so igrali na inštrumente: »*Slovenska glasba se je razlivala po ulicah, kjer smo hodili.*« (Stopar, 1999:5) Na trgu mesta je zaigral ansambel Vrtnica, kasneje je zapel tudi društveni moški pevski zbor. Zvečer je v dvorani potekal kulturno-zabavni program, katerega glavno vlogo je prevzela glasba. Nastopili so predstavniki društva Slovenija, ansambel Vikis in harmonikar Libero Markežič.

Leta 2002 so v Kopingu praznovali trideseto obletnico slovenskega društva »Simon Gregorčič«. Ob praznovanju obletnice društva so pripravili tudi 17. slovensko srečanje. Alojz Macuh, avtor predstavitvenega članka, je od nastopajočih izvajaneega kulturnega programa omenil le glasbenike. Glasbeni program so tako omogočili nastopi glasbenih ansamblov iz Slovenije: pevci mešanega pevskega zbora Jurij Vodovnik, ki so prišli iz Zreč, narodnozabavni ansambel Hlapci iz Stranic. Sestre Perko so s spremljavo harmonikarjev Toma in Štefke Berg zapele slovensko in švedsko himno.

Ko je leta 2004 slovensko izseljensko društvo »KD Slovenija« praznovalo tridesetletnico obstoja, so zopet pripravili proslavo. Tako kot pet let nazaj so tudi to leto dobili dovoljenje za nastop na ulicah mesta in na glavnem trgu, kjer je potekal kulturni program. Tudi na tej proslavi so za glasbo poskrbeli glasbeni ansambli iz Slovenije. Tako so poleg folklornih skupin iz Slovenije in Švedske nastopili: dekliški pevski zbor

Polončice iz Sore, tamburaški orkester Bisernica in narodnozabavni ansambel Vesele Štajerke iz Slovenije.

Zanimivo je, da na prireditvah, ki jih slovenska društva na Švedskem pripravijo ob praznovanjih obletnice društev, nastopajo večinoma glasbeni ansambli iz Slovenije. Izbira glasbenih ansamblov glede na izvajano glasbo ni presenetljiva. Nastopajo večinoma ansambli, ki izvajajo t. i. narodnozabavno glasbo. Teksti take glasbe namreč opevajo slovenske simbole, slovenske norme, vrednote in slovensko kulturo. Slovenski izseljenci se lažje vživijo v izvajanje glasbe, ki opeva slovenske simbole, ki jih na Švedskem izpodriva prikrita, a nedvomno napredujoča asimilacija s strani švedske kulture. Povezava z matično državo, ki jo z gostovanjem glasbenikov iz Slovenije slovenska društva na Švedskem redno vzdržujejo, pa poskuša kljubovati asimilaciji in vsaj malo ublažiti njen vpliv.

GLASBENE IZMENJAVE

Glasba predstavlja tudi predmet povezovanja slovenskih izseljencev po svetu z matično državo. Slovenski ansambli iz Slovenije gostujejo v tujini in so mnogokrat gosti slovenskih društev po svetu. Pa tudi slovenski ansambli iz Švedske gostujejo v Sloveniji. Slovenski glasbeniki iz Slovenije na Švedskem gostujejo, ko jih slovenska društva na Švedskem povabijo na obletnice društev, na slovenske festivale ali pa gostujejo neodvisno od slovenskih društev na Švedskem. Poleg narodnozabavnih ansamblov iz Slovenije, omenjenih že v poglavju o slovenskih festivalih oziroma slovenskih srečanjih, pa lahko v slovenskem časopisu beremo članke o gostovanju pevskih zborov iz Slovenije na Švedskem in drugih ansamblov, katerih glasbena dejavnost je bolj načrtna, njihovo gostovanje na Švedskem pa ni posledica povabila slovenskih izseljenskih društev na Švedskem.

Saša Kokol v Slovenskem koledarju piše o gostovanju pevskega zbora Glasbena matica na Švedskem. Leta 1989 je bil zbor na priporočilo »Slovenskega kulturnega društva France Prešeren« povabljen, da zapoje ob 100-letnici švedske socialnodemokratske stranke. Eden izmed gostiteljev na Švedskem je bilo tudi »Slovensko kulturno društvo France Prešeren« iz Goteborga. O repertoarju pove: *»Pod vodstvom zborovodje Janeza Jocifa je bilo treba pripraviti in naštudirati dodatni program tridesetih pesmi, primernih za to priložnost ...«* (Kokol,1990:186) in nadaljuje: *»Tako je naš repertoar obsegal borbene pesmi raznih narodov, slovenske narodne, nekaj renesančnih, švedskih itd.«* (Kokol,1990:186)

Na 4. slovenskem kulturnem festivalu v Malmoju, ki je bilo hkrati 6. srečanje slovenskih društev zahodne Evrope 10. junija 1978, je sodeloval tudi ansambel Mojmirja Sepeta s pevko Majdo Sepe, Marjano Deržaj, Jankom Ropretom in Otom Pestnerjem.

NASLOVI IZVAJANIH PESMI

V Slovenskem koledarju je bil leta 1985 objavljen članek, kjer avtorica ni bila pozorna le na izvajalce, pač pa tudi na naslove nekaterih izvajanih pesmi. Članek z naslovom *Odmevi IX. slovenskega kulturnega festivala v Stockholmu* je eden izmed serije člankov, ki podajajo subjektivno oceno avtorja o festivalih, nekateri pa omenjajo tudi program festivalov. Avtorica tako izpostavi izvajanje pesmi pod vodstvom prof. Mira Kokola iz

Ljubljane. »Iz skoraj 60 grl naenkrat sta pod vodstvom Mira Kokola veličastno zadoneli pesmi na začetku kulturnega programa »Oj, Božime« in »Snoč pa dav' je slanča padla«. (Budja,2005:305) Prva je slovenska ljudska pesem iz Primorske, druga, katere naslov je »Je pa davi slan'ca padla«, pa je slovenska ljudska pesem z ljubezensko tematiko. Mladinski kvartet Druga generacija je zapel slovensko ljudsko pesem »Oj, ta mlinar« v priredbi prof. Mira Kokola. Predstavile so se sestre Budja, ki so zapele skladbo »Spoznanje«, katere melodijo je napisala Olga Budja, besedilo pa Avgušтина Budja. Mešani pevski zbor Lipa je na prireditvi zapel pesem »Ko so fantje proti vasi šli« v priredbi Zorka Prelovca in pesem »Den ljuva majsol lyser«, ki ima nemški original in jo je napisal Johannes Brahms, švedsko besedilo pa D. Eliasson.

Večina izvajanih pesmi je ljudskih. Zakaj slovenski izseljenski pevci ne izvajajo pesmi slovenskih skladateljev kot npr. Kogoja ali Lebiča? Odgovorov je lahko več. Eden izmed njih je lahko, da slovenski izseljenci večinoma niso akademsko izobraženi glasbeniki, katerih naloga je »proizvajati fenomen invencije«. Torej bodo za izvajanje najverjetneje izbirali preproste pesmi. Slovenski izseljenci so tisti, ki »izvajajo fenomen prevzemanja«. Prevzemajo glasbo, ki je že bila ustvarjena, in jo širijo ter ohranjajo med slovenskimi izseljenci na Švedskem. Njihova naloga ni odkriti nekaj novega, ampak predvsem ohraniti staro. Tako tudi v zborih slovenskih izseljenskih društev ne pojejo izšolani pevci in verjetno prej amaterji. Petje slovenskih pesmi v slovenskih izseljenskih pevskih zborih lahko spomni na petje v čitalnicah v šestdesetih letih 19. stoletja. Pevce, ki so se družili in peli v čitalniških zborih in pevce, ki pojejo v slovenskih društvih na Švedskem, družijo predvsem želja po petju v slovenskem jeziku, in izražanju v slovenskem jeziku. Seveda napredek v glasbenem ustvarjanju med obema izvajalcema ne gre enačiti, a začetki slovenskega čitalništva segajo v čas, ko se je slovenski narod načrtno začel boriti za ohranitev slovenskega jezika. In prav taka je želja mnogih slovenskih izseljencev po svetu, ne le na Švedskem, ohraniti slovenski jezik in ga posredovati naslednjim generacijam. Razlika je, da so za čitalniške zборе slovenski skladatelji pisali pesmi in da so dirigenti in vodje zborov imeli vrsto pevcev, med katerimi so lahko izbirali in tako dvigovali kvaliteto zborov. V zborih slovenskih izseljenskih društev pa lahko poje vsak, ki ima željo ne le po petju slovenskih pesmi, pač pa tudi željo po druženju. Ob ustanovnem občnem zboru slovenskega društva »France Prešeren« je društveni mladinski pevski zbor zapel Prešernovo pesem »Luna sijee«, katere avtor napeva je Jurij Fleišman, harmonije pa Matej Hubad.

Avgušтина Budja je ob 25-letnici društva iz Landskrone v Slovenskem koledarju napisala članek. V članku je avtorica opisala ustanovitev društva in dejavnosti, ki potekajo v društvu. Ob omembi pevskega zbora je omenila še naslove treh izmed mnogih pesmi, ki so jih v letih obstoja izvajali. V program so večkrat uvrstili slovenske zborovske pesmi, kot so: »Pozimi iz šole«, »V Gorenjsko oziram se skalnato stran« in »Mlinar«. Pri zapisovanju naslovov se pojavijo odstopanja od naslovov, ki jih najdemo v pesmaricah. Sattnerjeva pesem je tako v pesmarici zapisana kot »Po zimi iz šole«, drugi naslov pesmi pa je prvi verz Fleišmanove pesmi »Triglav«. Razlike v zapisovanju gre pripisati tudi temu, da so slovenski izseljenci na Švedskem velikokrat vadili petje slovenskih pesmi brez notnih partitur in po spominu. Dejstvo pa je, da se besedilo ene pesmi mnogokrat od kraja do kraja v Sloveniji spreminja.

Avgušтина Budja, članica slovenskega izseljenskega društva Lipa iz Landskrone, je ob dvajsetletnici slovenskega gibanja v Landskrone na melodijo Toma Vitanca, napisala

besedilo z naslovom »Lipa«. Besedilo opeva srečanja Slovencev v okviru slovenskega društva »Lipa«. Tako torej pevski zbor društva poleg že napisanih izvaja tudi pesem, ki je bila napisana za njihovo izvajanje ob točno določenem dogodku.

Leta 1998 je isto društvo pripravilo petnajsto slovensko srečanje v Landskroni. Med pripravami je bilo tudi pisanje in izdaja okvirnega programa dogodkov. Ob otvoritvi festivala so vsi udeleženci zapeli slovensko himno, Prešernovo Zdravljico. *»Na festivalih in drugih prireditvah vedno najprej zapojemo slovensko himno, vendar pa tudi švedsko. Prešernovo »Zdravljico« smo začeli peti takoj po osamosvojitvi, ko smo izvedeli, katera je bila izbrana.«* Po pozdravnih govorih je mešani pevski zbor Lipa, pod vodstvom pevovodje Olge Budja, zapel »Zahvalno pesem«, katere melodijo je napisala Olga Budja, besedilo pa Avgušтина Budja. Kasneje je ansambel Vikis zaigral svojo avtorsko pesem »Pumpa z dodatno melodijo« in pesmi »Prihajamo iz hribov« in »V fotelju«. Nastopu ansambla Vikis je sledil nastop vokalnega terceta Sestre Budja, ki je zapel svojo avtorsko pesem »Niti razvaline«, pesem Josipa Stritarja in Vinka Vodopivca »Žabe« v priredbi Mira Kokola, slovensko ljudsko »Zvedel sem nekaj novega« in švedsko ljudsko pesem »Vad ar det jag hor...«. Sledila je predstavitev slovenskega izseljenskega društva iz Malmoja. Oktet Planika je, ob spremljavi harmonike, zapel slovensko ljudsko pesem »Sinoči sem na vasi bil«. Tomo Vitanc je na klaviaturah spremljal tercet Sestre Perko. Izvedli so pesmi »Vnučka« in »Letni časi«, katerih melodiji je napisal Tomi Vitanc, besedilo pa Avgušтина Budja. Izvedli so tudi pesem »Immortality«, ki je bolj znana kot pesem skupine Bee Gees in pesem »Proud Mary«, avtorja Johna Fogertyja. Sledil je nastop mešanega pevskega zbora Lipa, ki je izvedel dve skladbi. Prva je bila skladba »Večerna« ali »Večernica«. Na besedilo Anton Martin Slomška je melodijo napisal Žirovnik, druga pesem pa je bila švedska pesem »Nocturne«, katere besedilo je napisal švedski pesnik Evert Taube, melodijo pa Anders Orhwall. Ob koncu petnajstega srečanja Slovencev na Švedskem so vsi nastopajoči skupaj s publiko zapeli venček pesmi, med katerimi so bile slovenske ljudske pesmi: »Ob bistrem potoku je mlin«, »Mi Slovenci, vinca ne prodamo«, »Majolka, bod' pozdravljena«, Hribarjevo priredbo »Mrzel veter tebe žene« ali »Slovo od lastovke«, »Ko so fantje proti vasi šli«, »En hribček bom kupil, bom trte sadil«, »Dekle je po vodo šla, na visoke planine«, ki jo je priredil Pregelj in pesem »Al' me al' me boš kaj rada imela« ali »Al' me boš kaj rada imela«.

V »Slovenskem pevskem društvu Orfeum« najraje izvajajo naslednje pesmi: Aljaževo »Triglav«, Prešernovo »Zdravljico«, Stritarjevo »Žabe« na melodijo Vinka Vodopivca, pesem »Lipa« Davorina Jenka, Vilharjevo »Po jezeru«, koroško ljudsko pesem »N'mau čez izaro« in slovensko ljudsko pesem »En hribček bom kupil«. Večina pesmi, ki jih v slovenskih izseljenskih društvih izvajajo, so slovenske ljudske pesmi. Izbira le teh je pogojena z notnih gradivom, ki ga imajo na voljo. *»Note smo dobili na različne načine. Note smo delno prirejevali za lastne zmogljivosti ali jih sami ustvarjali. Tudi kupili smo kakšne ali poprosili katerega naših znancev, da nam jih posreduje«.* Izbrane pesmi opevajo slovensko deželo, slovenske simbole in tako ohranjajo slovensko narodno zavest. Ritem večine izbranih pesmi je tričetrtinski. Pevski zbori slovenskih izseljencev večinoma poustvarjajo glasbo, pojejo pesmi, ki so že poznane in napisane, medtem ko slovenski izseljenski ansambli izvajajo tudi svoje avtorske pesmi. V slovenski reviji na Švedskem Naš glas so leta 1999 objavili članek z naslovom Spoznanje, katerega vsebina je bila predstavitev zadnjega projekta terceta Sester Budja. Zgoščenko in kaseto, ki so ju Sestre Budja izdale v zadnjih mesecih 1998. leta, so

poimenovale Spoznanje. Nekatere skladbe, ki so jih posnele v prostorih studija Zlati zvoki, pod vodstvom Igorja Podpečana, so njihove lastne skladbe. Avtorji drugih skladb pa so: Tomo Vitanc, Jakob Aljaž, Igor Podpečan, Jože in Cita Galič, Jože Burnik, Miro Kokal ter švedski skladatelj Evert Taube. Izbrano švedsko ljudsko pesem so prevedle in jo zapele v slovenščini, medtem ko so slovensko ljudsko »Zvedel sem nekaj novega« prevedle in zapele v švedščini. Zadnji projekt terceta Sestre Budja, zgoščenka z naslovom Večernice, je skupek 18 pesmi. Avgušтина Budja o izboru pesmi pravi: »Izbor pesmi je dokaj pester, vse od slovenskih do švedskih, tujih in lastnih skladb.« (Budja,2004:31)

POMEN PETJA SLOVENSКИH PESMI MED SLOVENSКИMI IZSELJENCI NA ŠVEDSKEM IN FUNKCIJA PETJA ZA OHRANJANJE NACIONALNE IDENTITETE

Primarna funkcija glasbe, poslušanje le te in njen estetski učinek, v primeru Slovencev v svetu in ne le na Švedskem, izgubi vodilno vlogo. Primarna funkcija glasbe je za Slovence na Švedskem ohranjanje nacionalne identitete in jezika. Slovencem v matični državi, Sloveniji, katerih nacionalna identiteta ni ogrožena, primarna funkcija glasbe predstavlja predvsem poslušanje le te in njen estetski užitek.

Glasbena dejavnost Slovencev na Švedskem ni namenjena širšemu občinstvu. Namenjena je predvsem Slovencem na Švedskem in redkim švedskim gostom, v slednjem primeru gre za predstavitev slovenske glasbe tujemu okolju. A to ni primaren namen glasbenega udejstvovanja Slovencev na Švedskem.

Dejstvo je, da slovenski izseljenci z izvajanjem slovenske glasbe ohranjajo slovensko glasbeno tradicijo in svojo in slovensko glasbeno identiteto.

Tradicija se prenaša iz roda v rod in jo mi pravzaprav oživljamo. Tako nastane problem pri potomcu izseljenskih Slovencev, saj postaja vedno bolj oddaljen od slovenske kulture ali lahko bi rekli, vedno bližje kulturi v katero se je priselil njegov prednik. Torej se vedno bolj identificira z deželo v kateri odrašča, dežela njegovih prednikov postaja le fikcija oziroma nekaj, o čemer dejstva so mu znana, niso pa podprta z dejanskim izkušnjem. Vsak izseljenec se potemtakem resocializira, pri čemer ima ključno vlogo družba s katero je posameznik v interakciji. Resocializirajo se samo prve generacije izseljencev, saj pri potomcih izseljencev ne moremo govoriti o resocializaciji ampak o socializaciji, ki človeka šele vdružblja. Dejstvo, da se niža število slovenskih izseljencev prve generacije na Švedskem in da ni večjega priliva novih slovenskih priseljencev v to deželo daje slutiti, da bo slovenska pesem, tradicija in kultura na Švedskem, ki se ohranja predvsem v okviru slovenskih izseljenskih društev na Švedskem, slej kot prej izginila. To da slutiti že dejstvo, da so v zadnjem času, zadnjič natančneje leta 1999, Slovenci na Švedskem ustanovili zadnje slovensko izseljensko društvo.

Vsa slovenska društva na Švedskem so ustanovila svoje glasbene izvajalce, ki so na prireditvah in srečanjih peli večinoma slovenske ljudske pesmi. Najpogostejši glasbeni izvajalci so bili pevski zbori in malo število komornih izvajalcev. Notno gradivo so si priskrbeli sami, prek sorodnikov in znancev v Sloveniji, nekaj notnega gradiva pa jim je poslala tudi Slovenska izseljenska matica.

O pomenu petja slovenskih pesmi za slovenske izseljence na Švedskem pričajo odzivi občinstva na prireditvah, slovenskih srečanjih, festivalih in obletnicah društev, ki so jih Slovenci na Švedskem pripravili z namenom ohranjanja stikov. Pavel Udir zapiše da so

se ob poslušanju slovenskih pesmi imeli lepo in da so postali nostalgичni. »*Simboli slovenstva gorijo v očeh, besedah in pesmih mnogih, ki so se zbrali tega dne*«. (Carlen,1980:6) »*Številno občinstvo na predstavah je pričalo, da so bila naša pričakovanja velika. Burni aplavzi in navdušenje med nami pa je zgovorno govorilo o tem, da so umetniki naša pričakovanja uresničili. Za nas so najlepši pozdrav iz domovine.*« (Udir,1999:38)

Petje slovenskih pesmi ni zblíževalo le Slovence na Švedskem, pač pa jih je zblíževalo in jim prek gostovanj slovenskih glasbenikov iz Slovenije pomagalo ohranjati stike s Slovenijo.

S petjem slovenskih pesmi torej Slovenci na Švedskem ohranjajo svojo slovensko identiteto in ohranjajo slovensko kulturo. Slovenske pesmi, predvsem petje slovenskih ljudskih pesmi zbuja njihovo narodno zavest in jo ohranja. Petje slovenskih pesmi pa ohranja tudi slovenski jezik.

»*V našem društvu obstaja pevski zbor Orfeum, otroški pevski zbor Orfejček, največkrat nastopata oba zbora skupaj, tretja generacija Slovencev na Švedskem ne govori več slovensko, poje pa v slovenskem jeziku.*« Zelo zanimivo je torej, da tretja generacija Slovencev na Švedskem poje v slovenskem jeziku, čeprav ga ne govori in ne razume. Tako se torej slovenski jezik ohranja prek petja slovenskih pesmi.

Skoraj vse pesmi, ki jih glasbeni izvajalci slovenskih društev izvajajo, so slovenske ljudske pesmi, ki opevajo lepote slovenske dežele, slovenske vrednote in tako drugo in tretjo generacijo slovenskih izseljencev spoznavajo s kulturo njihovih staršev, ki jo morda niso neposredno poznali.

Ohranjanje kulture nujno potrebuje akterje, ki jo osmišljajo in oživljajo, zato slovenski kulturi na Švedskem dejstvo, da je Slovencev na Švedskem vedno manj, »pomaga« k počasnemu izumiranju.

Slovence na Švedskem bi lahko označili za manjšino, ne sicer v političnem, a v socialnem smislu gotovo. V tem pogledu Švedi predstavljajo večino in tako je dežela razcepljena na dvojce. Švedska večina proti manjšinam različnih narodnosti izseljencev. In ker kultura v tujem jeziku ni kultura s katero se lahko identificiraš, so si izseljenci kulturo prinesli iz matične države in jo v novem okolju oživljajo in osmišljajo. V primeru slovenskih izseljencev je glasba zelo močan vzvod, ki ne le, da ohranja kulturo izvorne države, ampak jo tudi posreduje v okolje, v katero so se priselili. Za poučevanjem slovenskega jezika, ki se je izvajal in se v nekaterih društvih še izvaja, glasbi pripada drugo mesto med dejavnostmi, ki se v slovenskih društvih na Švedskem odvijajo.

»*Kulturnoumetniška dejavnost slovenskih izseljencev pomeni kulturno dejavnost v najširšem smislu besede, saj vključuje vse vidike kulture, od šolstva in športa, preko vseh ustvarjalnih zvrsti, tako vrhunske kot ljubiteljske kulture, do založništva in nenazadnje ohranjanja kulturne dediščine.*« (Domjan,2001:9)

Kvaliteta pesmi, ki jih slovenski izseljenski ansambli vključijo v svoj repertoar, v našem primeru ne igra pomembne vloge. Glavna kriterija za izbiranje pesmi sta slovenski jezik in vsebina pesmi, ki mora nujno opevati slovenske vrednote, norme ali naravne lepote. Slovenci po svetu ohranjajo in širijo t. i. slovensko kulturo. Za dvig kvalitete slovenskih izseljenskih kulturnoumetniških dejavnosti pa jim primanjkuje strokovnjakov: zborovodij, raziskovalcev, vodij dramskih sekcij, prevajalcev in drugih.

LITERATURA IN VIRI: Tiskano gradivo:

- BUDJA, A. (1988): Dvajset let slovenskega gibanja v Landskroni na Švedskem. V: Slovenski koledar '89, SIM, Ljubljana, str. 113.
- BUDJA, A. (1993): »Srebrni jubilej« - 25-letnica slovenskega društva v Landskroni na Švedskem. V: Slovenski koledar '93, SIM, Ljubljana, str.186-188.
- BUDJA, A. (1999): Spoznanje. V: Naš glas št. 154, Slovenska društva na Švedskem, Stockholm, str. 6.
- BUDJA, A. (2004): Orfeum. V: Informativno glasilo št. 6, Slovenska zveza na Švedskem, Stockholm, str.31.
- BUDJA, A. (2005): Odmevi IX. slovenskega kulturnega festivala v Stockholmu. V: Slovenci na Švedskem, okvirno zgodovinski pregled, Samozaložba, Landskrona, str. 305.
- BUDJA, A. (2005): Slovenci na Švedskem, okvirno zgodovinski pregled. Samozaložba, Landskrona.
- CARLEN, J. (1980): Festivalne slike. V: Naš glas št. 41, Slovenska društva na Švedskem, Stockholm, str. 6.
- DOMJAN, M. (2001): Prisotnost kulturnoumetniškega delovanja izseljencev v kulturnih programih, ki jih sponzorira matična država. V: Dve domovini št. 14, Inštitute za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU, Ljubljana, str. 9.
- JUŽNIČ, S. (1993): Identiteta. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.
- KLEMENČIČ, I. (2001): Musica noster amor. Založba ZRC, Ljubljana.
- KOKOL, S. (2005): Pevski zbor Glasbena matica iz Ljubljane – gost socialno-demokratske stranke Švedske. V: Slovenci na Švedskem, okvirno zgodovinski pregled, Samozaložba, Landskrona, str. 186.
- KRAMARŠIČ, M. (2005): Slovenski zbori in ansambli na Švedskem. V: Slovenci na Švedskem, okvirno zgodovinski pregled, Samozaložba, Landskrona, str. 244-247.
- LUKŠIČ-HACIN, M. (1999): Multikulturalizem in migracije. Založba ZRC, Ljubljana.
- LUKŠIČ-HACIN, M. (2001): Zgodbe in pričevanja, Slovenci na Švedskem. Založba ZRC, Ljubljana.
- MACUH, A. (2005): Koping: Trideseta obletnica slovenskega društva Simon Gregorčič. V: Slovenci na Švedskem, okvirno zgodovinski pregled, Samozaložba, Landskrona, str. 472.
- OFORS, A. (1980): Nepozaben večer. V: Naš glas št. 42, Slovenska društva na Švedskem, Stockholm, str. 9.
- OFORS, A. (2005): Slovensko društvo v Stockholmu. V: Slovenci na Švedskem, okvirno zgodovinski pregled, Samozaložba, Landskrona, str. 301.
- PREŠEREN, J. (2005): 4. slovenski kulturni festival v Malmoju, 3. in 4. junija 1978 in 6. srečanje slovenskih društev iz zahodne Evrope v Frankfurtu 10. junija 1978. V: Slovenci na Švedskem, okvirno zgodovinski pregled, Samozaložba, Landskrona, str. 279.
- PUCKO, I. (2005): Bliža se Slovenski festival 1978. V: Slovenci na Švedskem, okvirno zgodovinski pregled, Samozaložba, Landskrona, str. 249.
- PUCKO, I. (2005): O društvu Planika piše Ivan Pucko. V: Slovenci na Švedskem, okvirno zgodovinski pregled, Samozaložba, Landskrona, str. 229.
- Slovenski izseljenski koledar '54. (1954): Pevski zbor Zarja. SIM, Ljubljana, str.50.
- STARČ, M. (1977): Slovensko kulturno društvo Slovenija v Olofstromu. V: Slovenski koledar '78, SIM, Ljubljana, str. 279-280.
- STOPAR, C. (1999): Slovenski kulturni dnevi v Olofstromu, petindvajsetletnica društvenega dela. V: Naš glas št. 158, Slovenska društva na Švedskem, Stockholm, str. 4-6.
- STOPAR, C. (1999): 30. obletnica KD Slovenija, Olofstrom. V: Slovenci na Švedskem, okvirno zgodovinski pregled, Samozaložba, Landskrona, str. 447.
- TERTINEK, L. (1973): Švedska in priseljenci. V: Slovenski izseljenski koledar '74, SIM, Ljubljana, str. 256-257.
- UDIR, P. (1999): Oj, mladost ti moja. V: Naš glas št. 159, Slovenska društva na Švedskem, Stockholm, str. 38.
- Spletne strani:**
<http://www.zlatizvoki.com/cd.asp?albumid=ZZ0337&crka=> (06.06.2006)

EPILOG

Tole je bila seminarska naloga Teje Bitenc, namenjena pregledu literature o glasbenem udejstvanju Slovencev na Švedskem predvsem v okviru društvenega delovanja. Namen je bil prikazati, kakšno vlogo predstavlja glasba v slovenskih izseljenskih društvih na Švedskem, kakšno glasbeno delovanje v slovenskih društvih poteka in kdaj. Vsebina prve točke bralca seznanja s kratko zgodovino izseljevanja Slovencev na Švedsko in z ustanavljanjem slovenskih društev na Švedskem in ga tako vodi k osrednji argumentaciji, ki predstavlja slovenske glasbene izvajalce na Švedskem, pesmi, ki jih izvajajo, in prireditve, ki predstavljajo priložnost za glasbeno udejstvanje slovenskih izseljencev na Švedskem. Podatki, ki so uporabljeni in navedeni v seminarski nalogi, so zbrani iz različnih publikacij, predvsem iz časopisa Slovencev na Švedskem, Naš glas, in sistematično povezani v zaključeno celoto. Metoda dela, s katero je avtorica pridobivala podatke, je kvalitativne narave. Raziskala je gradivo, ki o slovenskih izseljencih na Švedskem že obstaja in se osredotočila le na glasbeno dejavnost.

V prepričanju, da bo bralce Informativnega GLASILA objektivno prikazana seminarska naloga Teje Bitenc vsebinsko zanimala, se je urednica z dovoljenjem avtorice odločila nalogo nekoliko skrajšano objaviti.

Urednica

Reportaža: Katja in Boštjan, študenta iz Maribora

Popotovanje z nahrbtniki po Švedski in Norveški

V avgustu sem dobil naslednje sporočilo iz Maribora: Spoštovani gospod Stopar, sva študenta iz Maribora, ki se odpravlja na potovanje po Švedski in Norveški z vlakom. Iz Maribora bova odšla naslednjo sredo, 16. 8., in bova potovala 18 dni. Pot sva si že splanirala in zmeraj iskala najcenejše variante za najine študentske žepe. Morda nama lahko vi podate kakšne nasvete ali načine kako doživeti ti dve državi s čim manjšimi stroški. Vesela bova vsakega nasveta.

Prilagava potek najine poti in mesta, kjer nameravamo prespati. Iskala sva youth hostle, kjer so cene s prenočišči najcenejše - edino v Visbyju ne uspeva najti prenočišča, ki bi bilo cenovno dostopno (pod ali okoli 200 sek). Morda poznate Vi ali kakšno slovensko društvo, kakšno prenočišče, ki bi bilo celo cenejše od najin的角度 cen? S seboj bova imela spalne vreče, šatora pa ne. Z veseljem bova sprejela predloge za vsako od navedenih mest, še posebej pa za Visby. Vnaprej se Vam zahvaljujemo za Vaš trud in vas lepo pozdravljamo, Katja Iršič in Boštjan Sauper

Ker sem pravkar prišel iz Slovenije sem pač moral hitro ukrepati. Poklical sem ju po mobilnem telefonu, prespala sta v Lundu in bila sta že v Skånes djurpark, (živalski vrt v Höör), dogovorili smo se, da se srečamo. Popoldne sta se z avtobusom pripeljala v Ronneby, kjer sem ju počakal na avtobusni postaji. Po prisrčnem pozdravu smo se odpeljali in si ogledali Ronneby Brunnsparck z umetnim slapom, nato smo se odpeljali mino pristanišča do Björketorpa, kjer smo si ogledali poznane vikinške rune.

Nato se nam je mudilo v Karlskrono, kjer smo si v 5-10 minutah ogledali največji švedski pomorski muzej. Nato smo si ogledali glavni trg s kipom Karla enajstega, kjer stoji tudi švedska in nemška cerkev. Karel XI. je ustanovil Karlskrono na ta način, da je odvzel mestu Ronneby mestne pravice in ker se meščani še niso hoteli preseliti, je pobral v mestu vsa vrata in okna in jih dal odpeljati v Karlskrono. Katji in Boštjanu sem povedal, da sem našel poceni prenočišče na Gotlandu in že vprašal za ceno. Tega sta bila zelo vesela in sem po telefonu potrdil rezervacijo prenočišča ter jima dal načrt mesta Visby, kjer je bilo označeno kam naj gresta.

Po ogledu še preostalih znamenitosti smo se odpeljali na železniško postajo, kjer sta spravila svoja velikanska nahrbtnika. Vzela sta le potrebno in spalne vreče ter se odpeljali v Dragsö kamping, kjer sta že od doma rezervirala majhno enosobno hiško. Po ogledu novega prenočišča smo se odpeljali na obrobje mesta, kjer sem ju povabil na večerjo, obenem pa smo se pogovorili, da bosta ko se vrneta v Slovenijo objavila svoj dnevnik v Društvenem in Informativnem glasilu. Sonce je že zašlo, ko sem ju spet pustil pri kampu, morala sta si odpočiti, kajti zjutraj sta morala prehoditi 3 km do avtobusa, ko sta nadaljevala svoje popotovanje v Kalmar, Öland, Gotland, Stockholm, Oslo. Kaj več o temu boste prebrali v naslednji številki. Na kraju sta dobila majhna darila za spomin na Slovence na Švedskem. Presrečna sta bila, da sta na severu Evropa srečala prijaznega Slovenca, ki je z njima preživel pozno popoldne pa tudi sam bil vesel, da je lahko srečal in pomagal studentoma iz domovine Slovenije.

Dolgo sta mi mahala, ko sem se odpeljal proti mojemu domu v mestecu Kallinge. Moral bi bil še pripraviti večerjo za ženkico, ki je delala večerno izmeno... V naslednji številki pa pričakujemo njun potovalni dnevnik, če bosta res držala besedo, kot sta obljubila.

Giril M. Stopar

Realistiska betraktelser av

Darinka Berginc

Darinka Berginc - Kadettgatan 30D - 254 55 Helsingborg - +4642-156188
Darinka.I@home.se

DARINKA BERGINC

Är vällskapande konstnärinna, född 1951 i Slovenien, men bor sedan flera år tillbaka i Sveriges vackra stad Helsingborg.

Darinkas konstnärliga intresset väcktes redan i det tidiga tonåret. Hon lyckades, genom åren, skapa över hundra olika motiv i synnerhet att måla med olja, pastell och aquarell. Hon hämtar sin inspiration genom realistisk betraktelse.

I själva verket är Darinka, från början, autodidakt. Har dock, under de tre senaste åren, varit på målerikurser utomlands. I samband med detta har Darinka vid par tillfällen, via Nationella kultur Förbundet i Slovenien, mottagit den konstnärliga utmärkelser. Hennes fyra mentorer är kända konstnärer, samtliga med internationell akademisk utbildning bl. a. i Milano, Florens, Sydney samt Ljubljana. Härmed har Darinkas konstnärliga skapandet tagit fart på riktigt.

Jag målar även efter beställning.

Utställningar

Frankrike:

Lille, den första självständiga utställningen 1971

Helsingborg:

<i>Design Art, Hälsovägen</i>	<i>2002</i>
<i>Café Söder, under Midvinterljus</i>	<i>2002</i>
<i>Restaurang Valvet</i>	<i>2003</i>
<i>Söderpunkten</i>	<i>2003</i>
<i>Artwings, Söder</i>	<i>2005</i>
<i>Magnus Ryden Bibliotek på</i>	
<i>Ängelholms sjukhus</i>	<i>2005</i>
<i>Munka Ljungby Bibliotek, Galleri Elva</i>	<i>2005</i>
<i>S:T Mikael kyrka i Ängelholm</i>	<i>2005</i>
<i>Planika, Svensk kultur förening</i>	<i>2004</i>
<i>Skäldervikensbibliotek</i>	<i>2006</i>

Slovenien, via Nationella Kultur

<i>Förbundet</i>		<i>2001</i>
<i>Slovenien,</i>	<i>" "</i>	<i>2002</i>
<i>Slovenien,</i>	<i>" "</i>	<i>2003</i>
<i>Slovenien</i>	<i>" "</i>	<i>2004</i>
<i>Slovenien</i>	<i>" "</i>	<i>2005</i>
<i>Slovenien, Kulturhuset</i>		<i>2005</i>

Darinka Bergine - Kadettgatan 30D - 254 55 Helsingborg - +4642-156188
Darinka.1@home.se

Veseli smo Darinkinih uspehov in ji iskreno čestitamo!

Uredništvo

Objavljeno pismo bralca v MAG-u....

Spoštovani

V 31. številki v članku Kompromis v megli omenjate avstrijsko državno pogodbo. Trdim, da je vsako omenjanje te pogodbe, hkrati pa molk o bistvenem, kar je to pogodbo sploh omogočilo, grda manipulacija. Avstrijske državne pogodbe namreč sploh ne bi bilo, če bi se Koroški in Štajerski Slovenci ne uprli z orožjem genocidnemu raznarodovalnemu nasilju med drugo svetovno vojno. Njihov boj je bil namreč edini oboroženi in učinkoviti odpor nacistom na območju Avstrije, kar je legitimiralo zahteve po obnovitvi avstrijske države v predvojnih mejah. Moskovska deklaracija (1943) je namreč jasno postavila zahtevo, da se mora Avstrija, če naj upraviči "častni naslov" prve žrtve nacizma, izkazati z učinkovitim odporom proti okupatorju.

Človek ne ve, kaj naj si misli. Ali gre za šarlatansko neobveščeno, neznanje, ali za umazano zaroto molka. Toliko bolj, ker uradna Avstrija to dejstvo priznava. Kdor je kdaj obiskal dunajski vojno zgodovinski muzej, se je lahko na lastne oči prepričal o dejstvu, da je slovenski koroški partizanski boj edini učinkoviti protinacistični odpor znotraj Avstrije. Še več, tam, znotraj uradne avstrijske državne institucije sredi glavnega mesta Dunaja se ponosno blešči razstavljeni slovenski tisk, časopisi, učbeniki, pesmarice koroških partizanov.

Sramotno (preračunljivo?) ignoranco slovenskih medijev in tudi slovenske vlade in diplomacije je povsem razgalil letošnji slavnostni govor podpredsednice avstrijskega parlamenta na Ljubelju. Magistra Barbara Prammer je povedala:

"Prinašam vam pozdrave s spominske svečanosti Avstrijskega Mauthausen komiteja s severne strani Ljubelja, kjer sem pravkar govorila v spomin žrtvam.

Kot Druga predsednica Državnega zbora Avstrijskega parlamenta se vam hočem tudi osebno zahvaliti, da že toliko let skrbite za to, da tukajšnje podružnično taborišče Mauthausna ne tone v pozabo, da neutrudno spominjate na tiste, ki so se uprli nacizmu, ki so se borili proti nacističnemu barbarstvu in se borili za svobodo.

Antifašistkam in antifašistom, partizankam in partizanom hočem izraziti svoje spoštovanje. Tem pogumnim ženskam in moškim bi se na tem mestu rada zahvalila. Ko je bilo v Avstriji treba dokazati lastni prispevek k osvoboditvi, so uveljavili vašo borbo, saj je bil skorajda edini oboroženi boj. Da se mora slovenska manjšina na Koroškem še danes boriti za svoje v ustavi zagotovljene pravice, kot to očitno prikazuje prepir okrog postavitve dvojezičnih krajevnih napisov, je značilen izraz avstrijske pozabljenosti, če gre za posledice iz nacistične zgodovine.

Vendar zgodovinska odgovornost ne sme nikdar preteči, obdelava nacističnih zločinov pa že sploh ne. Pod to preteklost nikdar ne smemo potegniti črte. Zahvaljujem se vam za pozornost."

Nepoučenim: Odstavek Moskovske deklaracije, ki zadeva Avstrijo, se glasi:

Austria is reminded, however that she has a responsibility, which she cannot evade, for participation in the war at the side of Hitlerite Germany, and that in the final settlement account will inevitably be taken of her own contribution to her liberation.

Za konec ni mogoče molčati. Določila znamenitega 7. člena državne pogodbe so manj kot nič. Avstrija, če hoče veljati za dostojno državo, ki se zaveda svojih korenin, bi morala etnični skupnosti, na kateri stoji in pade njena identiteta, dodeliti še mnogo več, kot le pravico, da ponekod sme uporabljati mateirščino in da se tu in tam sme pokazati kakšno pristno, prvotno poimenovanje kraja. In slovenska politika bi se končno enkrat lahko postavila na zadnje noge. Za medijsko srenjo se pa itak ne spodobi, če caplja za politiko.

Andrej Lenarčič
poslanec prvega sklica

Prispevek poslan iz Finske: M. Smolej

Peta knjiga Toneta Jakšeta

Podpis k fotografiji:

*Tone Jakše (drugi z desne) na novinarski konferenci ob predstavitvi svoje zadnje knjige
Tak je bil naš čas.*

Tone Jakše iz Škrjanč pri Novem mestu je 14 let živel in delal na Švedskem. Kot slavist in knjižničar po izobrazbi se je poleg redne zaposlitve trudil, da bi slovenski jezik ohranjal in razširjal tudi daleč od domovine, na evropskem severu. Poleg tega, da je na Švedskem poučeval slovenščino, je bil tudi prvi urednik Našega glasa, glasila slovenskih društev na Švedskem, v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja pa je pričel še s slovenskimi oddajami na švedskem radiu. Po vrnitvi v domovino leta 1980 je bil novinar pri Dolenjskem listu v Novem mestu, sedaj pa je invalidsko upokojen.

Da bi se njegovo pisanje v lepem in jasnem, tudi literarnem jeziku, podanem z občutkom, ki plemeniti vsebino pisanja, ohranilo trajnejše kot zgolj v časopisu, je Jakše pred desetletjem izdal prvo knjigo Dolenjski obrazi. Potem je izdal še štiri, zadnja, ki ji je dal naslov Tak je bil naš čas, pa je zagledala luč sveta letošnje poletje. V njej je na 200 straneh predstavljenih 43 zanimivih življenjskih zgodb starejših ljudi. Tako kot ostale knjige, razen prve, je tudi tokratna izšla v samozaložbi v 700 izvodih in je bogato likovno opremljena z barvnimi slikami novomeških slikarjev Danje Bajc, Franca Železnika in Marije Prah.

Jakšetova knjiga Tak je bil naš čas je pravzaprav nadaljevanje njegovih prvih treh knjig Dolenjski obrazi, Naše korenine in Iz takih korenin, vse skupaj pa je avtor združil v knjižno zbirko zgodb iz minulega stoletja s skupnim naslovom Drobeci iz naše preteklosti. Za kako monumentalno delo gre, pove že podatek, da je v štirih knjigah na 1.578 straneh zbral pripovedi 565 ljudi z območja, ki ga »pokriva« Dolenjski list, kjer jih je objavljaj kot novinar. V zapisih se je dotaknil vsega, kar je naše ljudi doletelo v prejšnjem stoletju: prve svetovne vojne, izseljenstva, partizanstva, domobranstva, povojnih pobojev in osamosvojitve.

Da zna biti Tone Jakše tudi dober literat in ne le novinar, pa je dokazal z romanom Poti iz sanj, ki je izšel pred poltretjim letom. Gre za daljše pripovedno delo, v katerem opisuje resnično dogajanje, ki pa ga je leposlovna zvrst nekoliko odmaknila od konkretnosti. Rdeča nit romana je Jakšetovo dolgoletno bivanje na Švedskem in zgodbe, ki jih je spoznal v pogovorih s preprostimi dolenjskimi, belokranjskimi in posavskimi ljudmi, ko je delal kot novinar, a jih doslej ni uspel obelodaniti. Predvsem pa prinaša knjiga nekaj novih pogledov na pojave, ki so jim doslej dajali premalo poudarka, kot so vprašanje slovenskih fantov, ki so bili mobilizirani v nemško vojsko, ter starodobno in novodobno slovensko izseljenstvo.

PREGLED DOMAČIH DOGODKOV 'OD PETKA DO PETKA' IZ ŽIVLJENJA CERKVE NA SLOVENSKEM

V mariborski stolnici Svetega Janeza Krstnika je bila danes teden razglasitev mariborske nadškofije in metropolije ter umestitev prvega mariborskega nadškofa in metropolita Franca Krambergerja. Po molitvi za Slomškovo kanonizacijo je sledilo slovesno bogoslužje, ki ga je vodil apostolski nuncij v Sloveniji Santos Abril y Castelló. V svojem nagovoru je spomnil na ustanovitev novih škofij ter poudaril, da je namen vseh

teh sprememb, da bi vzpodbudili ponovni zagon krščanskega življenja v slovenskem človeku. Ob koncu slovesnosti se je nadškof Kramberger zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je do razglasitve nove mariborske nadškofije prišlo.

Slovenski bratje kapucini so v soboto, 23. septembra, na praznik svetega patra Pija, praznovali 400-letnico navzočnosti kapucinov v Sloveniji in 300-letnico samostana v Škofji Loki. Sveto mašo je v cerkvi svete Ane v Škofji Loki ob somaševanju kapucinov vodil ljubljanski nadškof Alojz Uran.

V nekdanjem Andrejevem domu v Mozirju je v soboto, 23. septembra, celjski škof Anton Stres blagoslovil Materinski dom Škofijske Karitas Maribor. Stavbo je v namen karitativne dejavnosti mariborski Karitas odstopila župnija Mozirje. Dom je namenjen materam in njihovim otrokom v stiski. Vanj pa se lahko zateče 6 do 7 mater z otroki.

Slomškov dan na Ponikvi pri Šentjurju je letos potekal v soboto, 23. septembra, pod geslom Učimo se živeti v skupnosti. Dopoldne so tam podelili Slomškova priznanja za predano in zavzeto delo na področju vzgoje in izobraževanja ter uveljavitve Društva katoliških pedagogov Slovenije. Za področje srednjega šolstva sta ga prejela Justin Stanovnik in Marjeta Brence, za aktivno delo na ostalih vzgojno-izobraževalnih področjih pa Lojze Bratina. Popoldne pa je bila na Slomu potekala dramatizacija Slomškove zgodbe Človeški udi se upro.

DRUGE SLOVENSKE NOVICE

Predstavniki komisije vlade za reševanje vprašanj prikritih grobišč so 25. septembra na novinarski konferenci predstavili dosedanje delo komisije in informacije o še enem prikritem grobišču v Kočevskem Rogu. Gre za grobišče v Breznu pri Konfinu, kjer so jamarji v prvi polovici avgusta iz jame potegnili okoli 25 kubičnih metrov skal, lesa in blata. S tem so prišli do dna brezna, ki ga pokrivajo posmrtni ostanki umorjenih vojnih ujetnikov, ranjencev, bolnikov in invalidov. Gre za 88 žrtev, ki so bile junija 1945 odpeljane iz centralnih zaporov. Vodja preiskave povojnih pobojev Pavel Jamnik je za naš radio povedal, da bo posmrtno ostanke možno tudi identificirati.

V Portorožu je v četrtek in petek potekal eden največjih mednarodnih dogodkov v Sloveniji - neformalno zasedanje obrambnih ministrov Nata. Udeležuje se ga 570 ljudi iz 26-ih držav. Prvi dan so se ministri odločili, da bodo razširili misijo ISAF v Afganistanu na vso državo, torej tudi na nemirni vzhod. Ob robu zasedanja so potekala tudi številna dvostranska srečanja. V petek, ko se je zasedanje sklenilo s formalnim srečanjem Nato - Rusija, je v Portorož prispel tudi predsednik vlade Janez Janša.

Slovenija je 25. septembra prevzela predsedovanje Svetu guvernerjev Mednarodne agencije za jedrsko energijo za mandatno obdobje 2006-2007. Predsedoval mu bo vodja slovenske delegacije pri agenciji, veleposlanik na Dunaju Ernest Petrič. Njegova naloga je v prvi vrsti skrbeti, da se sprejema potrebne odločitve, in zagotoviti normalno delovanje agencije.

61. Generalne skupščine Združenih narodov v New Yorku se je udeležil slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel. 25. septembra je nastopil tudi s svojim govorom, v katerem je poudarjal vlogo malih držav. Rupel je imel v Ameriki tudi več dvostranskih srečanj tako v okviru EU in zveze NATO in tri predavanja na univerzah.

Romunija in Bolgarija sta v zadnjih mesecih dosegli tolikšen napredek, da sta v Evropsko unijo sposobni vstopiti 1. januarja 2007, je 26. septembra sporočila Evropska komisija. Komisar za širitev Olli Rehn je dejal, da je naslednja na vrsti Hrvaška. To bi se po njegovem lahko zgodilo že do konca tega desetletja. Evropski parlament pa je 25. septembra začel drugo septembrsko zasedanje v Strasbourgu, na katerem so največ pozornosti posvetil nadaljnjim širitvam Evropske unije. Ob začetku srečanja je poslanka Ljudmila Novak kot predstavnica stranke Nove Slovenije kolegom poslancem predstavila mejni spor med Slovenijo in Hrvaško.

Evropski poslanec Mihael Brejc pa se je zavzel za čim prejšnji vstop Slovenije v schengensko območje. Pri tem je izpostavil možnost, da bi se naša država najprej prehodno vključila v schengenski informacijski sistem prve stopnje, ob vzpostavitvi najnovejše različice sistema pa v slednjega. Brejc se je sicer sestal z evropskim komisarjem za notranje zadeve Francom Frattinijem, ki mu je potrdil, da je trenutno le Slovenija pripravljena na vstop v schengensko območje.

Slovenski finančni minister Andrej Bajuk je med kandidati za Evropejca leta, to je za nagrado, ki jo vsako leto po izboru bralcev podeljuje bruseljski tednik o evropskih zadevah European Voice. Minister Bajuk je za nagrado predlagan zato, ker je Sloveniji kot prvi novi članici Evropske unije uspel zagotoviti zeleno luč za vstop v evro. Skupaj je kandidatov v vseh kategorijah 50, deset naslovov pa bo časnik podelil 28. novembra.

Cene blaga in storitev, ki jih ob uvedbi evra v Sloveniji nadzira Zveza potrošnikov Slovenije, so med majem in avgustom ostale večinoma nespremenjene. "Večjih podražitev še nismo ugotovili, vendar to ne pomeni, da se bo ta trend obdržal," je povedala predsednice zveze Breda Kutin. Kot je pojasnila, to sklepajo iz napovedi o zvišanju cen kruha, že vse od začetka leta pa se vztrajno dražijo parkirnine.

V Portorožu je ta teden potekala druga Slovenska nepremičninska konferenca, ki jo že tradicionalno prireja podjetje Planet GV iz Ljubljane. Na njej so se zbrali predstavniki nepremičninskih agencij, investitorji, upravniki, predstavniki gradbenih podjetij, arhitekti, urbanisti, predstavniki državnih organov in mnogi drugi. Razpravljali so o zakonodajnih in davčnih novostih na področju nepremičnin, nepremičninah v sodni praksi, novogradnjah, vplivu evra in drugem. Kako bo s cenami nepremičnin v prihodnje, je po konferenci povzela direktorica Planeta GV Daniela Brečko.

Minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Jure Zupan je ta teden natančneje predstavil, kako lahko podjetja uveljavljajo 20-odstotne davčne olajšave za vlaganje v raziskave in razvoj. Tudi za naš radio je pojasnil, kaj to pomeni.

Vlada je v četrtek sprejela predlog sprememb proračuna za prihodnje leto ter predlog

proračuna za leto 2008. Proračunski primanjkljaj se bo prihodnje leto znižal na 77,3 milijarde tolarjev. V letu pozneje pa vlada pričakuje za 73,5 milijarde tolarjev več odhodkov kot prihodkov. Vlada je sprejela tudi jesensko napoved gospodarskih gibanj, v kateri je Urad za makroekonomske analize in razvoj Sloveniji za letos napovedal višjo gospodarsko rast in višjo inflacijo. Gospodarska rast bo tako letos po napovedih znašala 4,7 odstotka, kar je 0,5 odstotne točke več, kot je Urad napovedal spomladi. Povprečna letna inflacija naj bi znašala 2,7 odstotka in bo spomladanske napovedi preseгла za 0,6 odstotne točke.

Poslanke in poslanci so ta teden na rednem septembrskem zasedanju sprejeli novelo zakona o socialnem varstvu, ki poostruje nadzor sistema dodeljevanja denarnih socialnih pomoči. Novela določa, da prejemnik denarne socialne pomoči, ki je brezposeln, za šest mesecev izgubi pravico do pomoči, če zavrne vsakršno, tudi humanitarno delo. Sprejeli so še novelo zakona o varnosti cestnega prometa. Ta predvideva, da se bo prvi tehnični pregled za motorna vozila opravil štiri leta po prvi registraciji, nato pa šesto in osmo leto ter v nadaljevanju vsako leto. Brez glasu nasprotovanja so odločili, da sta vladna predloga zakona o javnem naročanju in zakona o javno-zasebnem partnerstvu primerna za nadaljnjo obravnavo. Sprejeli pa so tudi zakon o vinu, po katerem bodo v Sloveniji tri vinorodne dežele.

Skupina poslancev LDS je ob prvi obletnici referendumu zakona o RTV Slovenija v parlamentarno proceduro vložila interpelacijo o delu in odgovornosti ministra za kulturo Vaska Simonitija. Ključni razlog za to potezo je prav sprejem zakona, glede katerega naj bi bile prelomljene vse ministrove obljube, Slovenija je dobila vladno televizijo, RTVS pa je podrejena aktualnim potrebam vladajoče koalicije, je nekatere razloge na novinarski konferenci naštel vodja največje opozicijske poslanske skupine Anton Rop.

Programski svet RTV Slovenija je 26. septembra dal soglasje k novemu statutu. Pristojnosti generalnega direktorja bodo po novem statutu širše. Združuje poslovno in programsko funkcijo, njegova pooblastila pa bodo večja. Direktorja radia in televizije pa prevzemata tudi poslovno funkcijo. V skladu z novim statutom ima RTV Slovenija tudi varuha pravic gledalcev in poslušalcev.

Najboljša slovenska teniška igralka Katarina Srebotnik je 28. septembra končala svoj nastop med posameznicami na turnirju WTA v Luxembourg. V osmini finala je 25-letno Velenjčanko izločila tri leta mlajša Ukrajinka Aljona Bondarenko. Slovenska namiznoteniška igralka Mateja Pintar, paraolimpijska prvakinja iz Aten, je na svetovnem prvenstvu za invalide v švicarskem Montreauxu osvojila bronasto medaljo v posamični konkurenci v kategoriji 3.

Nadškofijski arhiv Maribor je v sredo, 5. julija, v dvorcu Betnava pri Mariboru odprl razstavo ob 130-letnici rojstva lavantinskega škofa Ivana Jožefa Tomažiča. Razstava ponuja vpogled v življenje in delo škofa Tomažiča, ki je v prvi polovici 20. stoletja odločilno vplival na versko, kulturno in politično življenje v takratni Lavantinski škofiji, predhodnici sedanje mariborske metropolije. razstava tomazic 206

V Sloveniji s 1. januarjem 2007 še ne bomo dobili novega davka na nepremičnine, kot so doslej napovedovali predstavniki finančnega ministrstva. Minister za finance Andrej Bajuk je v četrtek povedal, da bi ga lahko najprej uvedli leta 2008. Vlada sicer namerava davek na nepremičnine uvesti namesto sedanjega nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Da bi lahko novi davek uvedla, pa potrebuje popolne evidence nepremičnin ter podatke o njihovi tržni vrednosti, ki bo veljala kot osnova za obdavčitev. S tem namenom je v maju že začel veljati zakon o evidentiranju nepremičnin, s katerim se bo vzpostavilo enoten register nepremičnin v državi, nekaj dni pozneje pa še zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin.

Število prihodov in odhodov potnikov v enem letu je na letališču Ljubljana v letu 2004 prvič preseglo milijon, lani pa se je promet potnikov povečal še za dodatnih 16 odstotkov na nekaj več kot 1,2 milijona potnikov. Na letališču Maribor pa je bil promet potnikov leta 2005 s 16.471 potniki za kar 165 odstotkov večji kot leto poprej, kažejo podatki Statističnega urada.

V razstavišču KIC v Ljubljani so v torek, 4. julija, odprli razstavo z naslovom Ljubljana: križišče v svet - množično izseljevanje Slovencev v Ameriko. Na razstavi je na ogled arhivsko gradivo iz javnih in zasebnih zbirk, izseljenska pisma, razglednice ter časopisni oglasi za ladijske družbe, ki pričajo o izseljevanju Slovencev v Ameriko med letoma 1890 in 1930, je za Slovensko tiskovno agencijo povedal avtor razstave Marjan Drnovšek.

V Narodni galeriji v Ljubljani so v četrtek, 6. julija, odprli razstavo Mojstrovine iz Siene. Gre za letošnji osrednji dogodek omenjene galerije. Na njem si lahko ogledamo dela, ki so nastala v obdobju od gotike do renesanse.

V Zavodu svetega Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano so od 5. julija naprej na ogled likovna dela Ivana Korošca. Je eden redkih, ki je preživel Teharje, kasneje je odšel v Argentino, odkoder se je pred nekaj leti vrnil. Slike so predvsem krajine naslikane v realističnem slogu.

V Slovenskem etnografskem muzeju so 6. julija odprli gostujočo zamejsko fotografsko razstavo iz Benečije z naslovom Dialog preteklosti in sedanjosti v obrazih ljudi pod Matajurjem.

V počastitev 15. obletnice osamosvojitve Slovenije so v Arhivu Republike Slovenije v Ljubljani v četrtek odprli razstavo Jane Valenčič in Mihe Dobrina z naslovom Slovenci v Londonu 1991-1994 in podnaslovom Kronika delovanja civilne družbe v času osamosvajanja - Slovenski krizni center in glasilo Slovenian Newsletter. Razstava dokumentira civilnodružbeno gibanje v času krize in po njej.

DRUGE SLOVENSKE NOVICE: 06. 08. 2006

Predsednik državnega zbora France Cukjati je 3. avgusta podpisal akt o razpisu rednih volitev v občinske svete in rednih volitev županov, ki bodo potekale 22. oktobra. Roki za volilna opravila začnejo teči 21. avgusta. V izjavi je predsednik parlamenta državljane

pozval k čim večji udeležbi, posebej pa je h kandidiranju pozval državljanke. France Cukjati je še pojasnil, da je bil 22. oktober izbran zato, ker nedavno ustanovljene občine potrebujejo nekaj več časa za pripravo volitev.

Premier Janez Janša je 31. julija nanizal dosežke v letošnjem letu. Kot najpomembnejšega je izpostavil sprejem države v območje evra. Za jesen pa je napovedal sprejetje ustrezne davčne zakonodaje. Jeseni bo Slovenija intenzivno nadaljevala tudi priprave na predsedovanje Evropski uniji, ki ga bo prevzela v prvi polovici leta 2008. Prav tako bo jesen zaznamovala razprava o nekaterih dolgoročnih projektih. Med številnimi projekti je Janša poudaril predvsem modernizacijo železnice, naložbe v energetske sektor in državne ceste, vlagati pa je treba tudi v znanje.

V Sloveniji se je 18. julija mudil potomec srbske kraljeve dinastije Karadjordjevič, princ Aleksander Karadjordjevič. Sprejela sta ga gostitelj, slovenski predsednik Janez Drnovšek in ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran, prvič pa je obiskal posestvo Brdo pri Kranju, ki je nekdanji skupaj z nekaterimi drugimi objekti v Sloveniji pripadal srbski kraljevi družini. Konec julija pa sta se v Sloveniji mudila predsednik sveta ruske federacije Sergej Mironov in predsednik Evropskega parlamenta Josep Borrell. Udeležila sta se slovesnosti ob 90-letnici ruske kapelice pod Vršičem, ki je potekala 30. julija in kjer je bil slavnostni govornik premier Janez Janša. Že v soboto, 29. julija, je v Kranjski Gori potekalo ekumensko bogoslužje. Vodil ga je kardinal Špidlik, udeležila sta se ga tudi ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik in stalni član sínoda pravoslavne cerkve, metropolit Filaret.

Vrstni red časnikov, ki jih bralci najraje vzamejo v roke, ostaja isti kot v drugem poletju lani. Najbolj brani dnevnik ostajajo Slovenske novice, ki jih dnevno v povprečju bere 20,1 odstotka bralcev, na drugem mestu je Delo z 11,4 odstotka, sledi Dnevnik z 9,8 odstotka bralcev. Med tedniki je najbolj priljubljen Nedeljski dnevnik z dobro četrtino bralcev - to je 430 tisoč, Družina je na petem mestu z 7,9 odstotka bralcev, torej 135 tisoč. Med mesečniki bralci najraje posežejo po Ognjišču (13,9 odstotka bralcev, dosež 237.000). Slovenci najraje poslušajo drugi program Radia Slovenija - ima 278 tisoč poslušalcev, kar je 13,6 odstotka, sledi mu prvi program Radia Slovenija, Radio Ognjišče je na šestem mestu s 56 tisoč poslušalci, kar predstavlja 3,3 odstotka.

Kultura. Na Ljubljanskem gradu so 2. avgusta odkrili obnovljeno sončno uro kiparja Bojana Frantarja. Pod Tivolskim gradom pa so odprli obnovljen vodnjak s kipcem dečka z ribo iz leta 1870. Arheologi so na najdišču Popava pri vasi Lipovci v bližini Murske Sobotice med zaščitnimi izkopavanji na trasi avtoceste odkrili ostanke poselitve iz bakrene dobe (okrog 3800 pred Kristusom). Ob prenovi Graščine v Radovljici so odkrili dragocene najdbe, ki bodo obogatile umetnostno podobo Radovljice in celotne baročne arhitekture. Najdragocenejša najdba je odkritje baročnega štukaturnega okrasa. Na 4. mednarodnem tekmovanju otroških in mladinskih knjig Na metuljevih in labodovih krilih, ki je potekalo v mestu Schwanenstadt v Zgornji Avstriji, so slovenski udeleženci prejeli dve nagradi in dve priznanji. V Cankarjevem domu so sredi julija začeli obsežno prenavo, ki bo letos in v letu 2007 precej spremenila izgled drugega preddverja in Kluba CD, predvidena pa je tudi nadzidava četrtega nadstropja. Mešana pevsko skupina KD dr. France Prešeren Žirovnica

Breznica, ki se je kot edina predstavnik Slovenije udeležila olimpiade pevskih skupin in zborov v Xianmenu na Kitajskem, je v kategoriji ljudskih pesmi zasedla tretje mesto.

Šport. Letošnjo kolesarsko dirko po Franciji je Tadej Valjavec končal na 17. mestu, to pa je tudi najboljša uvrstitev kakšnega Slovenca na najprestižnejši večdnevni kolesarski preizkušnji. Slovenska teniška reprezentanca si zagotovila obstanek v drugi evroafriški skupini Davisovega pokala. Na ženskem teniškem turnirju WTA v Cincinnatiju je najboljša slovenska igralka Katarina Srebotnik prišla do finala, Rusinja Vera Zvonareva ji je preprečila osvojiti peto posamično turnirsko zmago serije WTA v karieri. Slovenska strelska reprezentanca je na svetovnem prvenstvu za invalide v švicarskem Sargansu osvojila dve medalji. Franc Pinter je osvojil bron v najtežji strelski disciplini, trojnem položaju z malokalibrsko puško in srebro v disciplini padajoče tarče. Škofjeločanka Brigita Langerholc je na atletski veliki nagradi v Helsinkih na Finskem v teku na 800 metrov zasedla tretje mesto s časom 1:59,65; to je zanjo prvi čas pod dvema minutama v zadnjih treh sezonah.

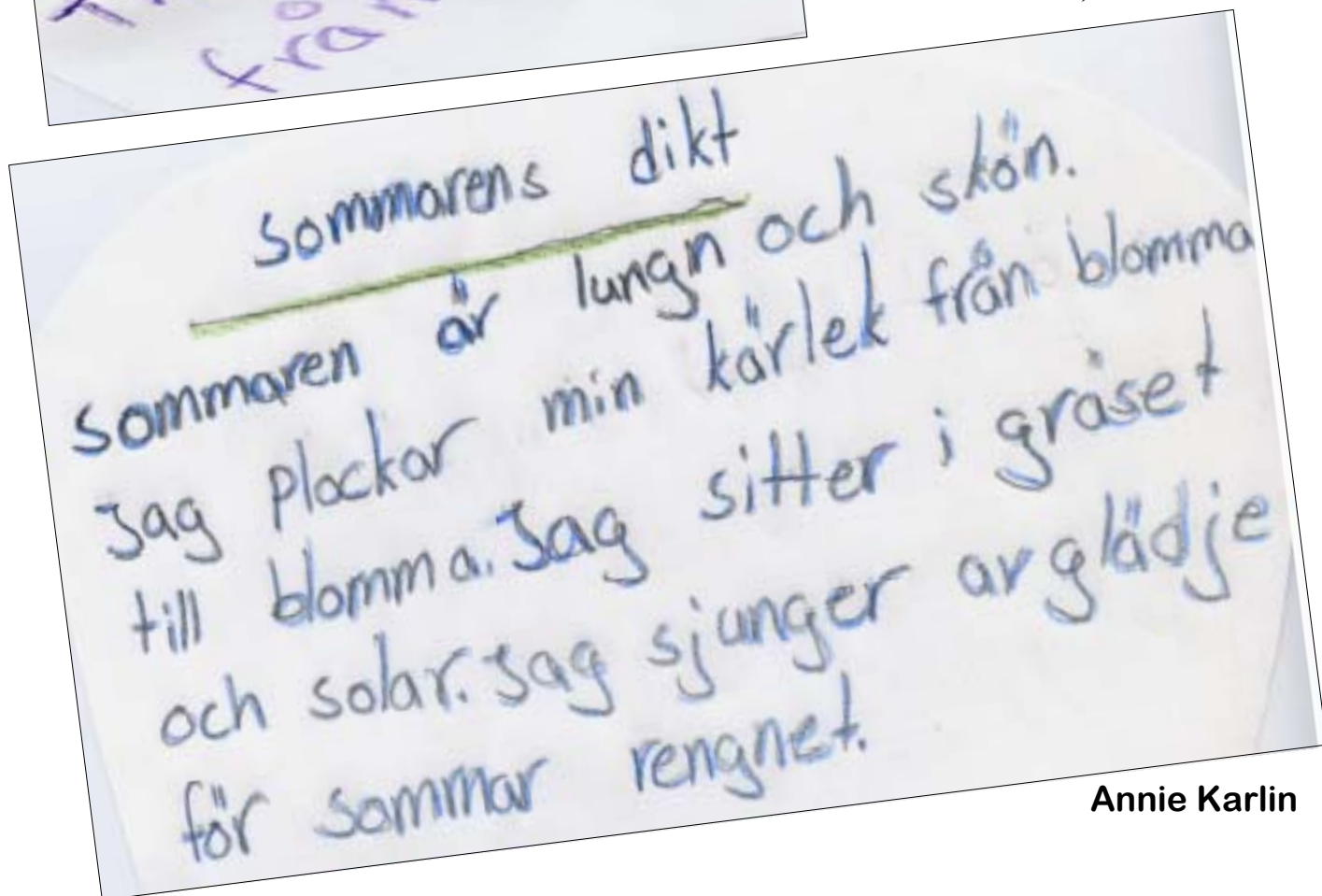
Vse objave pod rubriko »Novice« so povzete iz Radia Ognjišče, avgust, september, 2006

Izbor: -stina

Till farmor
från Annie

Dikten **Sommarens dikt**
har skrivits av Annie Karlin, 10
år, Asmundtorp
Landskrona, 2005

Sommarens dikt
Sommaren är lungin och skön.
Jag plöcker till blomma.
Jag och solar. Jag sjunger
för sommar rengnet.
min kärlek från blomma
i gräset
är glädje

Annie Karlin

Izdajatelj / Utgivare:

Slovenska zveza / Svenska riksförbundet i Sverige
 Box 237, 261 23 LANDSKRONA
 Telefax: 0457-771 85 / 031-52 82 96

Predsednik/Ordför: Ciril M Stopar, Tajnik/Sekr: Marjana Ratajc

KK SLOVENIJA

c/o Rudolf Uršič
 Norregata 9, 633 46 Eskilstuna
 Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49

SKD FRANCE PREŠEREN

Box 5271
 402 25 Göteborg
 Ladislav Lomšek, 031-46 26 87

IVAN CANKAR

Box 4009
 330 30 Smålandsstenar
 Preds.: Branko Jenko, 0371-303 15

SKD PLANIKA

V:a Hindbyvägen 18
 214 58 Malmö
 Ivanka Franceus, 040-49 43 85

SD SIMON GREGORČIČ

Scheelegatan 7
 731 32 Köping
 Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44

SD LIPA

BOX 649
 261 25 Landskrona
 Lazukič Andrej, 042-702 69

KD SLOVENIJA

Vallmovägen 10
 293 34 Olofström
 Preds.: Ciril M. Stopar, 0457-771 85

SLOVENSKO DRUŠTVO V STHLM

BOX 832
 101 36 Stockholm
 Pavel Zavrel, 08-85 72 59

SLOVENSKI DOM

Parkgatan 14
 411 38 Göteborg
 Preds.: Jože Zupančič, 031-98 19 37

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM

c/o Bencek-Budja, Hantverkarg 50
 261 52 Landskrona
 A. Budja, 0418-269 26

SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO

c/o Barač, Pårarpsv 37
 256 69 Helsingborg
 Preds.: Milka Barač, 042-29 74 92

SLOVENSKA KATOL. MISIJA

Parkgatan 14
 411 38 Göteborg
 Zvone Podvinski, 031-711 54 21

Veleposlaništvo Rep. Slovenije

Styrmansgatan 4
 114 54 Stockholm
 08-545 65 885/6
 Fax 08 662 92 74
 E-pošta: vst@mzz-dkp.gov.si

Veleposl. KRALJEVINE ŠVEDSKE

Ajdovščina 4/8
 SI - 1000 Ljubljana, Slovenija
 (+386) 01-300 02 70